GAZETA LAKÓW REPUBLICE CZESKIEJ

głos LUDU

DZIŚ W NUMERZE:

Jak się studiuje w Sewilli str. 3
Pomorze – Mała ojczyzna... str. 4
Pożegnanie Roku Wyspiańskiego str. 5
Hawierzów bliżej playoffs str. 8

WTOREK
18 GRUDNIA 2007
NR 146
ROCZNIK LXII
CENA 6 KČ

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

Fot. ELŻBIETA PRZYCZKO

...cje dla funkcjonariuszy przedstawili na szkoleniu komendant czeskocieszyńskiej Policji Miejskiej, Jan Hrůza oraz komendant ...skiej Straży Miejskiej, Kazimierz Płusa.

OD PIĄTKU WSPÓLNA SIEDZIBA I PATROLE

Schengen i nowe formy współpracy

CZ.CIESZYN (ep) – Funkcjonariusze Straży Miejskiej z Cieszyna i Policji Miejskiej Czeskiego Cieszyna spotkali się wczoraj w nowej, wspólnej siedzibie – Centrum Informacyjnym Policji Miejskiej i Straży Miejskiej, które zacznie funkcjonować 21 grudnia.

Wspólne miejsce pracy umieszczone zostało w budynku Euroregionu przy Moście Przyjaźni i czynne będzie całą dobę. We wczorajszym spotkaniu funkcjonariuszy uczestniczyli komendant czeskocieszyńskiej Policji Miejskiej **Jan Hrůza**, komendant cieszyńskiej Straży Miejskiej **Kazimierz Płusa**, burmistrz Cieszyna **Bogdan Ficek**, wiceburmistrz Czeskiego Cieszyna **Milan Pecka** oraz sekretarz czeskiej części Euroregionu, **Václav Laštůvka**.

Było to pierwsze, robocze szkolenie, na którym przedstawiono projekt porozumienia o wzajemnej współpracy między Strażą Miejską i Policją Miejską Cieszyna i Czeskiego Cieszyna, które podpisane będzie przez burmistrzów obu miast w nocy z 20 na 21 bm. w czasie uroczystości z okazji wejścia naszych państw w strefę Schengen. Właściwą częścią szkolenia było omówienie instrukcji przygotowanej dla funkcjonariuszy. W ramach współpracy przewiduje się m.in. wprowadzenie wspólnego systemu komunikacyjnego i informacyjnego, zapewnienie łączności z komendami policji Cieszyna i Czeskiego Cieszyna oraz z urzędami celnymi i policją dla obcokrajowców, a także wspólne patrole. Planuje się również przygotowanie kursów języka polskiego dla czeskich funkcjonariuszy i języka czeskiego dla strażników z Polski, zwłaszcza pod kątem potrzebnej terminologii. Czesko-polskie patrole mniej więcej co godzinę będą dokonywać oględzin terenu w okolicy Mostu Przyjaźni pod względem czystości, porządku i ruchu pojazdów. Funkcjonariusze będą patrolować również w głębi miast. Jak podkreślił komendant Jan Hrůza, patrole mają służyć informacją i pomocą wszystkim mieszkańcom i przyjezdnym. – *Przyszłość pokaże, w jakim kierunku pójdzie ta współpraca, jakie nowe pomysły przyniesie* – powiedział komendant Straży Miejskiej, Kazimierz Płusa – *Jest to rzecz zupełnie nowa, a my zdecydowaliśmy się ją zacząć.*

DLA WYBITNYCH ARTYSTÓW

»Gloria Artis«

WARSZAWA (ep) – Irena Santor, Wojciech Młynarski, Jan Ptaszyn Wróblewski, Karol Śliwka oraz **Zbigniew Kurtycz** zostali uhonorowani Złotymi Medalami „Zasłużony Kulturze – Gloria Artis", najwyższymi odznaczeniami przyznawanymi w Polsce w dziedzinie kultury. W piątek minister kultury i dziedzictwa narodowego RP **Bogdan Zdrojewski** wręczył medale wybitnym polskim artystom. Prestiżowe Medale „Zasłużony Kulturze – Gloria Artis" nadawane są osobom wyróżniającym się w dziedzinie twórczości artystycznej, działalności kulturalnej lub ochronie kultury i dziedzictwa narodowego. Odznaczenie zostało ustanowione przez Sejm RP w 2005 roku i zastąpiło odznaki honorowe: „Zasłużony dla Kultury Polskiej" i „Zasłużony Działacz Kultury".

...iż jest – Kalendarz Śląski 2008

...ZYN (hs) – Tuż przed Świę... ...ujrzał światło dzienne tak długo ...kowany, najnowszy Kalendarz ...ski 2008. W tym roku redakcję ...cji powierzono **Janowi Ku...**. Opracowanie techniczne ...ne przyjął na swoje barki ...ciek **Bałon**. Jak na kalen... ...ystało, można w nim zna... ...ć ciekawe kalendarium. Na ... zasługują krótkie informacje ...ące historii chleba w opra... ...F. Bałona. Oczywiście nie zabrakło też spojrzenia na miniony rok i na wydarzenia, jakie miały w nim miejsce. Całość uzupełniona jest kolorowymi zdjęciami.

W części „tekstowej" publikują swoje prace „etatowi" autorzy kalendarza, jak choćby **Józef Chmiel**. Jest też kilku młodych autorów. Na odnotowanie zasługuje chociażby materiał „Logo Zaolzia" autorstwa **Darka Jedzoka**. Zajmującą lekturą są również rozważania poetyckie i prozatorskie **Marka Słowiaczka**. Na pierwszych stronach Kalendarza publikowane są poezje **Anieli Kupiec**. Jak co roku, również w tym wydaniu można znaleźć lekkie teksty gwarowe i dowcipy.

Kalendarz to wspaniały prezent pod choinkę dla babci czy dziadka. Można go zakupić oczywiście bezpośrednio w biurze ZG PZKO, w polskim oddziale karwińskiej biblioteki, w Klubie Polskiej Książki przy ul. Čapka w Cz. Cieszynie oraz w Jabłonkowie – w kiosku znajdującym się niedaleko poczty.

...tanie do:

...SLAVA MOJŽIŠKA, wiceburmistrz Orłowej

...czas listopadowej wizyty włodarzy miasta Rydułtowy, na czele z burmistrzem Henrykiem Hajdu..., postanowiono, że wraz z wejściem do strefy Schengen zacieśnione zostaną kontakty obydwu ośrodków. Co to konkretnie oznacza?

...chodzi nam o zacieśnienie kontaktów w sferze gospodarczej – rzemieślniczej i przedsiębiorczej – po obydwu stronach granicy. To ostatnia – budownictwie, kulturze, organizacjach społecznych i sporcie – jeszcze niezagospodarowana dziedzina naszej współpracy. Po otwarciu granic mamy dla niej idealne warunki. Z tym przyszło nam do głowy, ponieważ jest to zbyt skomplikowane, by ludzie w poszukiwaniu ...ych wędlin, pieczywa, mebli czy ...ów jeździli za granicę, kiedy ...ar można przewieźć do ...ej. Dlatego zdecydowaliśmy, że postaramy się stworzyć nowe warunki dla przedsiębiorczości. Już w styczniu obydwie strony przedłożą spisy przedsiębiorców i rzemieślników zainteresowanych ekspansją na rynek sąsiada. Będziemy pomagać im w znalezieniu partnerów, nawiązaniu kontaktów z izbami handlowymi, otrzymaniu informacji na temat szkoleń z zakresu przepisów finansowych i prawnych oraz przetargów publicznych w obydwu krajach.

(mro)

Prenumerata z prezentem

Zabrakło Ci pomysłów na gwiazdkowe prezenty? Nie szkodzi. My pomyśleliśmy za Ciebie: **prenumerata „Głosu Ludu" z niespodzianką**! Wystarczy zamiast do sklepu wybrać się do naszej **Redakcji przy ul. Komeńskiego 4 w Czeskim Cieszynie** i zamówić prenumeratę dla swoich bliskich. Ale to nie wszystko. Oprócz prenumeraty osoba obdarowana otrzyma od nas miły upominek (patrz – zdjęcie). Zapraszamy!

Redakcja

PO OBU STRONACH GRANICY TRWA GORĄCZKA ŚWIĄTECZNYCH ZAKUPÓW

Grudniowa żyła złota

Wczoraj rozpoczął się najgorętszy handlowy tydzień w roku. Przez następnych kilka dni wszystko będzie w rozmiarze XXL. Kolejki, zakupy i przede wszystkim obroty sklepów. Na te dni handlowcy czekali cały rok. O ile bowiem przez resztę roku klienta trzeba było przekonywać, aby przyszedł do sklepu i coś kupił, o tyle w święta przychodzi sam. I wydaje o 30-40 proc. więcej niż normalnie. Ekonomiści obliczyli, iż w tym roku na świąteczne zakupy wydamy rekordowo 250 mld kc, o 15 mld kc więcej w porównaniu z rokiem 2006.

– *Święta to nie tylko gigantyczne obroty, ale również rekordowe zyski. Trudno wtedy liczyć na okazje i szczególnie atrakcyjne promocje. Obniżki są, ale bez przesady. Kiedyś trzeba w końcu zarabiać* – twierdzi przedstawiciel jednej z dużych sieci handlowych.

Sklepy do perfekcji opanowały też sztukę przekonywania klienta o tym, że u nich z całą pewnością jest najtaniej. Najważniejszą bronią w tej walce są gazetki promocyjne, których każda duża sieć rozsyła w grudniu kilka milionów sztuk (o 20-40 proc. więcej niż normalnie).

Z badań przeprowadzonych przez agencję TNS Factum wynika, iż przeciętny mieszkaniec RC wyda w tym roku na gwiazdkowe prezenty 13 tys. kc (dla porównania: 21 proc. osób 7-10 tys. kc, 18 proc. 5-7 tys. kc, 17 proc. ponad 10 tys. kc). Najczęściej znajdziemy pod choinką ubrania i bieliznę (57,5 proc.), kosmetyki i biżuterię (50,5 proc.), książki i mapy (45,6 proc.) oraz zabawki i gry edukacyjne (41 proc.). Wśród popularnych „rodzinnych" upominków znalazły się telewizory LCD, telefony komórkowe lub sprzęt grający. Gros wśród zabawek dla chłopców stanowić będą te, które można rozebrać na części oraz zdalnie sterowane, dla dziewczynek – lalki Barbie plus akcesoria oraz śpiewająca lalka Rosella. Pod bożonarodzeniowym drzewkiem znajdziemy również talony upoważniające nas do odwiedzin w salonie kosmetycznym, do skoku na spadochronie czy lotu balonem, a także... na droższe szczepionki. Dziadkowie fundują je wnuczkom, rodzice – dzieciom. Najczęściej, według relacji lekarzy, wybierana jest szczepionka przeciwko meningokowi, rotawirusom oraz HPV, szczepionka chroniąca dziewczyny przed rakiem szyjki macicy.

Ciąg dalszy na str. 4

Golec uOrkiestra – Koncert Noworoczny
4. 1. 2008 godzina 18.00 Dom Kultury im. Leoša Janáčka bilet 300 kc dzieci do 4 lat
wstęp darmowy zamówienia: goleczorkiestra@seznam.cz tel.: 777 335 338 www.zyder.cz

Tydzień

10 – 16 XII 2007

■ Pierwszy wicepremier Rosji, Dimitrij Miedwiediew, to wspólny kandydat w marcowych wyborach prezydenckich przedstawiony prezydentowi Władimirowi Putinowi przez cztery prokremlowskie partie. Putin popiera tę propozycję.

■ Co najmniej 50 nielegalnych imigrantów zginęło, gdy łódź, którą płynęli, zatonęła na Morzu Egejskim u zachodnich wybrzeży Turcji.

■ Trybunał ONZ w Hadze skazał na 33 lata więzienia Drahomira Milosevicia, który w latach 1994 – 95 dowodził wojskami bośniackich Serbów oblegającymi Sarajewo.

■ Dwa ładunki wybuchowe umieszczone w samochodach eksplodowały w stolicy Algierii, Algierze. Zabiły co najmniej 80 osób. Jeden z ładunków eksplodował koło misji ONZ i spowodował ofiary wśród zagranicznych pracowników.

■ Rosja zadeklarowała gotowość wznowienia importu mięsa i wyrobów mięsnych z Polski i współpracy w celu przywrócenia normalnych kontaktów handlowych. Poinformowali o tym na wspólnej konferencji prasowej ministrowie rolnictwa obu krajów.

■ Tropikalna burza Olga, która przeszła nad Karaibami, spowodowała śmierć co najmniej 35 osób.

■ Unia Europejska ma nowy traktat, który zreformuje jej działanie. W Lizbonie podpisy pod dokumentem złożyli przedstawiciele 27 państw członkowskich.

■ W katastrofie kolejowej w indyjskim stanie Pendżab zginęły 32 osoby, a kilkadziesiąt odniosło rany. Autobus wiozący uczniów i nauczycieli wjechał pod nadjeżdżający pociąg ekspresowy.

■ Z inicjatywy Francji i przy ogólnym braku entuzjazmu przywódcy państw Unii Europejskiej powołali na szczycie w Brukseli 9-osobową „radę mędrców", która ma się zajmować przyszłością Unii Europejskiej. Jej szefem będzie były premier Hiszpanii, Felipe Gonzales.

■ W Iraku odbyła się ceremonia przekazania przez Brytyjczyków rządowi irackiemu kontroli nad prowincją Basra na południu kraju.

■ Prawie 300 więźniów zbiegło z więzienia w środkowych Indiach. Do ucieczki doszło podczas obiadu.

■ Prezydent Pakistanu, Parwez Musharaf, zniósł stan wyjątkowy, który obowiązywał w tym kraju od 3 listopada br.

■ Premier Polski, Donald Tusk, zapowiedział, że rząd złoży do prezydenta wniosek, który przewiduje, że zakończenie obecności polskich wojsk w Iraku nastąpi w październiku przyszłego roku.

■ Uczestnicy konferencji ONZ o zmianach klimatycznych, która odbyła się na indonezyjskiej wyspie Bali, doszli do porozumienia w sprawie strategii działań mających na celu zahamowanie zmian klimatycznych na Ziemi. Wg ekspertów, wynik tego dwuletniego planu będzie jednak uzależniony od stanowiska USA.

■ Grupa czeskich polityków lewicy oraz znanych osób ze świata kultury i sztuki podpisała apel, który nakłania obywateli do zignorowania po Nowym Roku obowiązku płacenia u lekarzy i w aptekach.

(M. B.)

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

Z wernisażu wystawy na najwyższym piętrze w Gimnazjum Polskim.

NA WERNISAŻU ROZDANO TEŻ NAGRODY

Poplenerowe pokłosie

CZ. CIESZYN (kor) – Do końca stycznia można w Gimnazjum Polskim – na najwyższym piętrze nowego budynku szkoły – oglądać wystawę zdjęć, które powstały na październikowym plenerze „Beskidy 2007", zorganizowanym w Łomnej Górnej przez Zaolziańskie Towarzystwo Fotograficzne. Wernisaż wystawy odbył się w ub. piątek, a otworzył go **Jerzy Pustelnik** ze współpracującego z ZTF Cieszyńskiego Towarzystwa Fotograficznego.

Na wystawie zostały zaprezentowane także prace, które wzięły udział w fotograficznym konkursie poplenerowym ZTF. Wzięło w nim udział 18 fotografików, którzy nadesłali w sumie 92 zdjęcia.

Prace oceniało jury w składzie: J. Pustelnik (przewodniczący), **Bronisław Liberda** i **Kazimierz Gajdzica**. Jurorzy w kategorii „Początek/Koniec" przyznali nagrodę główną **Eli Palowskiej**, wyróżnienia zaś otrzymali: **Milan Przybyla**, **Marek Santarius** i **Natalia Urbuś**.

W kategorii „Cisza/Krzyk" nagrodę główną odebrał **Michał Wałach**, wyróżniono zaś pracę **Marka Santariusa**. W kategorii „Samotność" nagrodą główną oceniono zdjęcie **Michała Veselego**, wyróżnieniem – **Kasi Pielesz**.

Nagrody ufundował Kongres Polaków w RC. Nagrody specjalne przyznali też B. Liberda (dla pracy **Izy Sajdok**) oraz **Zenon Wirth** (dla pracy **Natalii Urbuś**).

Po wernisażu członkowie i sympatycy ZTF udali się do Teatru Cieszyńskiego na spotkanie przedświąteczne, które odbyło się w Klubie Teatralnym.

Święta w hucie

TRZYNIEC (mro) – Na święta Bożego Narodzenia (w godz. 14 – 22) oraz na Sylwestra (w godz. 22 – 6) w trzynieckiej hucie zaplanowano wiele napraw i remontów. Na głównych oddziałach huty rytm pracy będzie jednak zachowany. – *Agregaty produkcyjne – koksownia, wielkie piece, stalownie i walcownie nawrotne – będą pracować bez przerwy* – powiedział „GL" dyrektor ds. produkcji **Česlav Marek**, dodając, że te strategiczne wydziały w dniach 24 i 31 bm zostaną przełączone na tryb bezpieczeństwa tylko na parę godzin. – *Pod koniec roku będziemy chcieli maksymalnie pójść na rękę naszym pracownikom, by mogli spędzić Święta w rodzinnym gronie* – podkreślił.

Moim zdaniem

DANUTY CHLUP

To tylko tłum

W przedświątecznej gonitwie mało mamy czasu na spotkania z innymi ludźmi. To znaczy z tymi, z którymi chętnie byśmy się spotkali. Z drugiej strony – w hipermarketach, gdzie szybko, efektywnie, pod jednym dachem, staramy się kupić i ozdoby świąteczne, i owoce na stół wigilijny, i prezenty dla całej rodziny, kręci się nas tam równocześnie po kilkaset. Ci nieznani nam ludzie to dla nas jednak tylko tło, tłum, który nas wstrzymuje. Kasjerki – to tylko jedna z przeszkód do pokonania w zwariowanym przedświątecznym biegu. Ochroniarze? Nie kradnę przecież, więc nie muszę ich zauważać. A głos z megafonu, który wabi nas na promocje? No właśnie, to tylko głos, [...] w ogóle nie należy do żadnej konkretnej osoby?

Obejrzałam film w reżyserii Janusza Klimszy „Hipermarket". Ciekawszy był dla mnie tym bardziej, że kręcono go w Hawierzowie, właśnie w tym hipermarkecie, w którym najczęściej robię zakupy. To, co początkowo, z uwagi na wątek romansowy pomiędzy menedżerem a ekspedientką-prostytutką, wyglądało na hawierzowską wersję „Pretty Woman", [...]winęło się w finale w mrożącą krew w żyłach opowieść o zdradzie, [...]chach rodziców odbijających się na dzieciach, o życiowych przegranych. A także o umieraniu. Moment, gdy głos z megafonu, czyli umierająca na raka znana recytatorka, trudniąca się pod koniec życia odczytywaniem reklam, zamiast kolejnego sloganu zarecytowała do mikrofonu wiersz, wywarł na mnie najmocniejsze wrażenie. A także to, gdy menedżer sklepu (nb. jej zięć) zaproponował klientom, jako rekompensatę za zamieszanie wywołane jej zasłabnięciem i przybyciem pogotowia, zniżkę na zakupy.

Absurdalne? Nie sądzę. Myślę, że podobne rzeczy dzieją się wokół nas, lecz my ich wcale nie zauważamy. Nie wstrzymujemy się innym człowiekiem. Gdy parę dni temu bezdomny facet znalazł w Pradze w śmietniku porzuconego noworodka, trwało podobno dwadzieścia minut, nim udało mu się przekonać kogoś z przechodniów, by wezwał pogotowie (sam nie miał telefonu). Właściwie nic dziwnego – kto by się przejmował bezdomnym łachmaniarzem, plecącym jakieś bzdury? Nam przecież spieszno do naszych Ważnych Interesów...

chlupova@glosludu...

Zabytkom na odsiecz

OSTRAWA (mro) – Na tych, którzy mogą i chcą przywrócić stracony blask regionalnym zabytkom, czeka w przyszłym roku 8,2 mln kc z wojewódzkiego „Programu konserwacji zabytków kultury i obiektów zabytkowych". W ostatnich trzech latach dzięki podobnym projektom zachowano dla potomnych i odnowiono w regionie blisko sto zabytków.

– *W rok 2007 perfekcyjnie wykorzystano szansę, jaką daje ten program. Uzyskane fundusze (ich kwota przekroczyła 8 mln kc) pozwoliły wyremontować i zrekonstruować zabytki, które są znaczącymi [...] nantami nie tylko Moraw i Śląska, ale i całej RC* – powiedział „GL" wicehetman ds. kultury **Petr A[...]mec**. Z pieniędzy tych udało się odnowić m.in. drewniane kościółki w Rzepiszczu koło Wracimowa, [...] Hniewoszycach oraz na Praszkowej. Swój blask odzyskały także [...] romańskie freski w kościele [...] Benedykta w Karniowie. Dodajmy, że wnioski o granty należy składać do 8 lutego 2008 r. Więcej na www.kr-moravskoslezsky.cz w linku „[...]tace".

Strażacy wyłowili... Octavię

ŻUKÓW DOLNY (mro) – Prowadząca samochód marki Škoda Octavia Combi nie przystosowała w sobotę po południu prędkości do warunków na oblodzonej powierzchni jezdni na zakręcie ul. Pod Dzwonek w Czeskim Cieszynie – Dolnym Żukowie i „dachowała" w strumieniu Szadowym. Kobieta sama wyczołgała się z auta. Jak informują strażacy, doznała jedynie lekkich obrażeń. Odwieziono ją do szpitala na Podlesiu, do którego notabene należało służbowe auto, którym jechała.

W wyciąganiu wozu z Szadowego brały udział trzy jednostki wojewódzkiej straży pożarnej z Czeskiego Cieszyna, Karwiny i Ostrawy Zabrzegu. Ta ostatnia na wyposażeniu posiada Mercedesa Benza Bizona z hydraulicznym dźwigiem, pozwalającym operować w promieniu 15 metrów. Ponad tonowe auto wyciągnięto i postawiono na koła w 20 minut. Dodajmy, że strażacy ustawili też na potoku dwie ściany, by zapobiec skażeniu wody.

Na miejsce wypadku przyjechali pracownicy „Dorzecza Odry" i Wydziału Ochrony Środowiska z czeskocieszyńskiego ratusza.

Miasto dzieciom

HAWIERZÓW (dc) – Już jutro dzieci [...] z domu dziecka i placówek opiekuńczych [...] jących się niepełnosprawnymi [...] mi, działających na terenie miasta, [...] otrzymają prezenty gwiazdkowe [...] lalki, puzzle, zestawy klocków, [...] ki, wózki, piłki do masażu, [...] i in. Podarunki, zakupione z [...] szu reprezentacyjnego prezydenta miasta w łącznej wartości 110 tys. [...] przekażą dzieciom prezydent **Franciszek Chobot** oraz jego zastępcy.

Ciekawostki

Wódka Miedwiediewa?

Rosyjscy producenci wódek momentalnie wyczuli koniunkturę i już wszczęli procedurę rejestracji nowych marek trunków nawiązujących do nazwiska pierwszego wicepremiera Dmitrija Miedwiediewa. Prezydent Władimir Putin poparł kandydaturę Miedwiediewa w marcowych wyborach prezydenckich w Rosji. – Ledwie Władimir Putin wypowiedział nazwisko Dmitrija Miedwiediewa, zaczęły napływać wnioski o rejestrację produktów kojarzących się z prawdopodobnym następcą – pisze rosyjski dziennik „Wiedomosti". Rządowa agencja Rospatent już otrzymała kilka wniosków dotyczących nowych wódek, w tym takich jak „Car-Miedwied" czy „Miedwiedka". Dziennik przypomina, że wódka „Putinka" osiągnęła sukces komercyjny.

Komputer nie zna cudu

Kobieta, która po latach spędzonych na wózku inwalidzkim odzyskała pełną sprawność, przez długi czas nie mogła zrzec się zasiłku dla inwalidów, ponieważ brytyjscy urzędnicy nie wiedzieli, jak zakwalifikować cud. Żona brytyjskiego pastora z Plymouth chciała zrezygnować z renty przysługującej wyłącznie niepełnosprawnym, jednak pieniądze nieustannie wpływały na jej konto, ponieważ komputerowy system przyznawania świadczeń nie zakładał możliwości powrotu do zdrowia w wyniku cudu.

Unia zagraża warzywom

W ciągu ostatniego stulecia rolnictwo zubożyło się o około 98 proc. odmian warzyw, zaś przepisy Unii Europejskiej dodatkowo przyspieszają znikanie wielu rzadkich gatunków. Brytyjska organizacja charytatywna Garden Organic ostrzega, że aż 95 proc. warzyw goszczących obecnie na europejskich stołach to zaledwie 20 gatunków, a pozostałe tradycyjne odmiany są zagrożone wyginięciem w związku z rygorystycznymi przepisami zabraniającymi handlu nasionami roślin nie figurujących w oficjalnych spisach. Organizacja stworzyła Bibliotekę Nasion, w której będą przechowywane próbki rzadkich odmian warzyw.

Zmarł najstarszy człowiek

Zmarł najstarszy mieszkaniec naszej planety – 117-letni Ukrainiec Hryhorij Nestor. Twierdził, że sekretem długowieczności jest bycie kawalerem. Hryhorij Nestor prawie do ostatnich chwil swojego życia nie skarżył się na zdrowie. Mówił, że nic go nie boli, a jedynie ma problemy ze wzrokiem. Wcześniej praktycznie nigdy nie chorował i nie brał leków. Był zaprzysięgłym kawalerem. Twierdził, że żyje długo, ponieważ nigdy nie miał żony i – jak mówił – „nie popsuł sobie systemu nerwowego na froncie rodzinnym".

Dziecko Hitlera

Adolf Hitler miał dziecko ze swoją brytyjską kochanką, Unity Mitford – podaje brytyjski dziennik „Daily Mail". Gazeta powołuje się na relację kobiety, której ciotka miała klinikę położniczą, gdzie na świat przyszło dziecko Mitford. Brytyjka utrzymywała, że ojcem urodzonego tuż przed wybuchem II wojny światowej dziecka, jest właśnie Adolf Hitler. Według „Daily Mail" prawdopodobnie w Wielkiej Brytanii żyje dziś [...]-letni syn lub córka Hitlera.

...OPEJSKI PROGRAM WYMIANY MIĘDZYUNIWERSYTECKIEJ »ERASMUS«

...ak się studiuje w Sewilli

...końcem listopada wrócił na Zaolzie doc. Tadeusz Siwek, wykładowca na ... Geografii Uniwersytetu Ostrawskiego. Wrócił z wykładów gościnnych na ...ytecie w Sewilli. Naszej Redakcji zgodził się udzielić wywiadu.

Wyjazd ten był zorganizowany w ramach programu SOKRATES/ERA... Jest to szeroko zakrojony ... wymiany zarówno studen... Unii Europejskiej, jak ...ków wyższych uczelni ...skich. Mimo iż sponsoro... przez Unię, to korzystają ... także pozaeuropejskie pla... które mają podpisane sto... umowy.

...ram ten powstał po to, żeby ... zainteresowanym stu... i wykładowcom poznanie ... pracy, bazy i dorobku na... zagranicznych uczelni. ... dokładniej, studenci mają ... ukończenia jednego czy ... semestrów za granicą, ...anie języka obcego oraz ... innego otoczenia, poko... trudności dnia codzienne... ...ym kraju.

...dra Geografii Społecznej UO ... w dość rozległej wymia... międzyuczelnianej. I ma to bar... pozytywne skutki. Zauważal... ...m, że ci studenci, którzy do... brali udział w programie, ...ają się (w pozytywnym tego ... znaczeniu) od pozostałych. ... samodzielni, energicz... zabiegać o swoje sprawy, ... lepszymi studentami. ... zaznaczyć jednak, że słaby ... nie zakwalifikuje się na tę ...

... wykładowców wygląda to tro... Wykładowca nie mo... na ... na cały semestr, a więc ... są krótsze – od tygodnia do ... tygodni. Przy czym w no... ...ji „Erasmusa", która rozpo... w tym roku, zauważyłem, ... są krótsze pobyty ... – tygodniowe, naj... dwutygodniowe. Jeżeli dany ... chce przebywać na ob... dłużej, musi liczyć się ... pewnych kosztów. ...owanie bowiem ustalono ... poziomie, że wystarcza ... na pierwszy tydzień wyjaz... ...własnego doświadczenia do... ... tydzień lub dwa w zupełno... wystarczą dla poznania nowego ... akademickiego.

...owe dochodzi do tego obowią... wykładów?

...poprzedniej edycji „Erasmusa" ... dłuższy i wynosił osiem go... ... jednego tygodnia. W ... tygodni, było to aż ... godzin – dość sporo. Jed... ... tę normę dawało się zre... Po prostu ze względów ... Te wykłady mają ... gościnny i – nie czarujmy się – studenci chodzą na nie w celu poznania nowego wykładowcy czy nowego tematu, a na to wystarczy jeden – dwa wykłady, a nie pięć czy sześć. Taki wykład zaspokoi może ich ciekawość, ale nie daje im żadnych ocen czy punktów. Postępują więc racjonalnie i trudno byłoby zapewnić dużą frekwencję na takich wykładach, gdyby było ich sporo. Dlatego też w tej edycji „Erasmusa" liczba wykładów została zmniejszona do pięciu na cały pobyt, bez względu na jego długość. Przebywający za granicą wykładowca resztę czasu poświęca na studia w miejscowych bibliotekach, obserwację organizacji nauczania i nadzór nad studentami z własnej uczelni, przebywających w ramach „Erasmusa" w danym miejscu.

Fot. archiwum T. Siwka

Tadeusz Siwek w czasie wykładu na Uniwersytecie Sewilskim.

Jacy są studenci w Sewilli?

Podobni jak na całym świecie. Nie widziałem różnic. Ale zauważyłem, że są różnice z punktu widzenia organizacji studiów. To mnie nawet w pewnym sensie zaskoczyło. Ogólnie panuje przekonanie, że Hiszpanie, jako południowcy, są trochę gorzej zorganizowani i – powiedzmy to tak – bardziej lubią przerwy niż wykłady. A w Sewilli okazało się, że system nie był bynajmniej ulgowy. Obciążenie studentów obowiązkami jest znaczne. Ostrawskie studentki są tam włączone do grup hiszpańskich i obowiązują je te same zasady co miejscowych studentów. Także zajęć mają nawet ciut więcej niż na UO. Biorąc pod uwagę obce środowisko i konieczność bezustannego posługiwania się hiszpańskim, lekko nie mają.

Czyli na pierwszy rzut oka nie różnią się od naszych studentów?

Nie różnią się. Gdyby ktokolwiek wszedł na ten uniwersytet i nie wiedział, że jest w Sewilli, mógłby uznać, że jest na którymś ze środkowoeuropejskich uniwersytetów. Chociaż, być może, zorientowałby się po architekturze. Uniwersytet Sewilski mieści się bowiem w historycznym budynku, w którym kiedyś znajdowała się fabryka tytoniu. I koło tabliczki „Uniwersytet" wisi jeszcze tabliczka „Fabryka Tytoniu". To nie jest zwykła fabryka tytoniu. Miłośnicy opery na pewno pamiętają, że akcja opery „Carmen" George'a Bizeta rozgrywa się w Sewilli, a sama tytułowa Carmen pracowała właśnie w fabryce tytoniu.

Jakie tematy poruszał Pan na swoich wykładach?

Moim tematem była „Polityka narodowościowa RC ze szczególnym uwzględnieniem polskiej mniejszości narodowej". Ten temat omawiałem także z punktu widzenia światowego, by przybliżyć go studentom. Między innymi dlatego więcej miejsca poświęciłem problematyce mniejszości niemieckiej, na świecie bardziej znanej, niż problematyce naszej mniejszości.

Wykład był w języku angielskim, po wykładzie rozkręciła się dyskusja. Widać przedstawione zagadnienia zainteresowały hiszpańskich studentów. Tym bardziej, że w samej Hiszpanii istnieją do nich odniesienia. Hiszpania jest też krajem wieloetnicznym. Sprawy autonomii, dwujęzyczności, stosunek Katalończyków do Kastylijczyków, Galicyjczyków są w Hiszpanii żywe. W samej Andaluzji, której stolicą jest Sewilla, nie jest do końca jasne, czy Andaluzyjczycy, mający swoją autonomię, są już narodem, czy tylko mają tożsamość regionalną? Są tu więc duże paralele z tożsamością śląską czy morewską. Przekonałem się, że z tym tematem trafiłem w ich zainteresowania. Nie musiałem wielu rzeczy tłumaczyć od samego początku, jak to się niekiedy zdarzało na innych uniwersytetach.

Co w Sewilli jest ciekawe?

Sama w sobie jest ciekawym miastem. Jest stolicą Andaluzji, czwartym pod względem wielkości miastem Hiszpanii. Jest uznawana za stolicę flamenco. Ma naturalnie wiele zabytków, zamek królewski, który należy do najstarszych i ciągle służy swojemu celowi – letniej rezydencji rodziny królewskiej. Zresztą król Juan Carlos i jego rodzina ma dla siebie tylko jedno skrzydło pałacu – reszta została zamieniona w muzealną trasę turystyczną. Znajduje się tam gotycka katedra pod wezwaniem św. Marii, która do XIII wieku była meczetem. I jej imponująca, masywna wieża minaretu – Giralda – tylko cztery są takie na świecie – trzy w Afryce Północnej oraz ta w Sewilli. Pierwotny meczet był zbudowany w czasie, gdy południową Hiszpanią rządzili Arabowie, a Sewilla była częścią kalifatu kordobańskiego. W katedrze można podziwiać grobowiec Krzysztofa Kolumba. Sewilla to także jeden z portów dalekomorskich Hiszpanii.

A co dla Zaolzianina może być ciekawe, to zupełnie inny klimat. To najbardziej wysunięty na południe obszar Hiszpanii. To już prawie Afryka. W pierwszej połowie listopada, gdy tam byłem, temperatura w południe osiągała jeszcze 27–28 stopni C. Ranki były chłodniejsze, ale z naszego punktu widzenia nie za bardzo: 18–20 stopni, czyli jak u nas latem. Ale w Sewilli to była jesień. Nikt już nie chodził nad wodę. Basen koło mojego akademika był pokryty warstwą wodorostów, widocznie nikt z niego nie korzystał co najmniej od miesiąca. Taka temperatura dla miejscowych, przyzwyczajonych do czterdziestostopniowych upałów, to już prawie zima. Niektórzy z nich ubierali się w swetry, widziałem nawet szaliki a niektóre panie chodziły rano w kozakach z futerkiem. Rozmawiała:

M. RADŁOWSKA-OBRUSNIK

...do głównego budynku uniwersytetu – byłej ...tytoniu, gdzie pracowała operowa Carmen.

MK Kojkowice – Koło już nieistniejące

Bogate tradycje przedwojennego życia kulturalno-oświatowego w jednej z najmniejszych gmin zaolziańskich, Kojkowicach, kontynuowało po 1945 roku przede wszystkim Miejscowe Koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. Założone przed 60 laty – 14 grudnia 1947 roku – należało do zakończenia swojej działalności (w roku 1999) do najaktywniejszych, posiadających najszerszą bazę członkowską spośród organizacji społecznych w gminie. Dobrze spełniło swe posłanie i pozostawiło po sobie pokaźny dorobek, który będzie długo jeszcze owocował.

Chór SMP Kojkowice z 1948 r.

Koło przeżywało okresy wzlotu i stagnacji, ale zawsze było czymś bardzo znaczącym w życiu gminy. Na początku liczyło zaledwie 19 członków, powoli poszerzało swoje szeregi, osiągając po 25 latach (w roku 1972) liczbę stu zrzeszonych, a w momencie likwidacji Koła 63 członków. Należy podkreślić, iż w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców Kojkowic, było najliczniejszym z Kół PZKO w ogóle.

W pierwszych latach istnienia praca MK polegała głównie na organizowaniu wspólnie z SMP różnego rodzaju imprez, jak odczyty, zabawy, bale, festyny, wycieczki krajoznawcze, brygady w czynie społecznym, troska o podniesienie stanu gospodarczego. W festynie z roku 1949 wzięło udział przeszło 550 osób! Również inne imprezy należały do udanych.

Po przymusowej likwidacji w 1952 roku Grupy Miejscowej SMP, Koło przejęło działalność śpiewaczo-taneczną i teatralną. Następnie jego działalność poszerza się o prowadzenie zespołu instrumentalnego, drużyny piłkarskiej, zespołu małych form scenicznych. W latach 70. kierownictwo i działalność bierze na swoje barki nowa generacja młodzieży – Klub Młodych.

Kilka danych z okresu pierwszego dwudziestolecia działalności MK PZKO Kojkowice (do 1966 roku): 308 zebrań zarządowych, 91 zebrań członkowskich, 54 zebrań świetlicowych, w tym 6 dla dzieci, 39 imprez publicznych, 14 wycieczek krajoznawczych, 15 wystaw książek, ponad dwadzieścia przedstawień teatralnych. Funkcję przewodniczącego Koła wykonywali: **Paweł Zahradnik** 1947–50 i 1953–56, **Emeryk Kwapuliński** 1951–52, **Stanisław Zahradnik** 1957, **Jan Gojniczek** 1957–65, **Jan Szlaur** 1966–69, **Andrzej Worek** 1970–72, **Władysław Witos**, **Stanisław Wacławik** i jako ostatni – po raz drugi – Władysław Witos. Zdecydowana większość członków brała aktywny udział w działalności Koła.

Wycieczka MK PZKO Kojkowice na Orawę w 1962 r.

Od upadku totalitaryzmu narastała stagnacja w działalności Koła PZKO w Kojkowicach. Starsi wiekiem powoli wykruszali się, sporo członków wyprowadziło się z Kojkowic, wśród młodszej generacji zatracały się już tradycje, a nowe czasy nie sprzyjały pracy kulturalno-oświatowej. W dniu 16 kwietnia 1999 r. zebranie członkowskie zadecydowało więc o rozwiązaniu Koła. Decyzję uzasadniano głównie brakiem zainteresowania działalnością w Kole.

W momencie rozwiązania Koło liczyło 62 członków, z których 37 przeszło do Koła w Dolnej Lesznej, jeden do Koła w Jabłonkowie, jeden zmarł, a 24 wystąpiło z szeregów PZKO. Z chwilą likwidacji Koła nadszarpnięte życie kulturalno-oświatowe w Kojkowicach jeszcze bardziej zubożało. MK PZKO stworzyło piękną kartę w historii Kojkowic w walce o zachowanie pierwotnego charakteru wioski, o czym należy pamiętać.

STANISŁAW ZAHRADNIK

Raport Z za Olzy

Gospodarka w dobrej kondycji

Polska ma wysokie, ponad 6-procentowe tempo wzrostu gospodarczego, ale ma też wiele problemów. Zarówno optymiści jak i sceptycy zastanawiają się, czy nowy rząd zdoła utrzymać tak wysoką dynamikę wzrostu. Rząd Donalda Tuska przed wyborami obiecał poprawić jakość życia. I za to Polacy będą chcieli go rozliczać. Gospodarka rośnie szybko, w tym roku PKB (Produkt Krajowy Brutto) wzrośnie zapewne o 6,5 proc. – dzięki większej konsumpcji i inwestycjom, również zagranicznym. Bezrobocie spadło, płace szybko rosną w sytuacji niedoboru rąk do pracy. Ale na horyzoncie zbierają się chmury.

Ekonomiści zwracają uwagę, że wzrost płac ożywia inflację i zagraża konkurencyjności. Międzynarodowy kryzys kredytowy nie wywarł jeszcze poważnego wpływu na Polskę, ale może to nastąpić w przyszłym roku. Optymiści prognozują jednak wzrost na najbliższe lata, także z uwagi na napływ pomocy unijnej. Głównym motorem napędowym wzrostu jest popyt wewnętrzny. Polscy konsumenci wydają pieniądze jak nigdy wcześniej, a przedsiębiorstwa zwiększają inwestycje w tempie prawie 20 procent rocznie. Boom trwa w budownictwie, a także w usługach, od pralni chemicznych po biura podróży. Płace rosną szybko, a pracodawcy wydzierają sobie pracowników. Bezrobocie spadło z 20 proc. tuż przed wejściem Polski do UE do 11 proc. obecnie. Choć około połowa z tego spadku jest wynikiem imigracji, to resztę można zawdzięczać rodzimemu rynkowi pracy. Gospodarka jest w dobrej kondycji. Płace rosną szybko, ale podobnie jest z zyskami pracodawców. Boom konsumpcyjny coraz bardziej zwiększa import.

Polska gospodarka boryka się z kilkoma poważnymi problemami. Największym z nich jest niebezpieczeństwo „przegrzania". Wykorzystanie mocy produkcyjnych sięga prawie 90 proc. – inflacja systematycznie rośnie, zmuszając bank centralny do stopniowej podwyżki stóp procentowych. Swoją rolę odgrywa oczywiście wzrost cen żywności i energii, ale głównym powodem niepokoju dla banku centralnego są płace, które rosną w coraz szybszym tempie. W październiku, ostatnim miesiącu, z którego dostępne są dane, było to 11 procent, licząc rok do roku. Do pracy za granicą wyjechało około dwóch milionów Polaków, więc pracodawcom coraz trudniej jest znaleźć wykwalifikowanych pracowników, między innymi inżynierów, pracowników budowlanych i menadżerów do spraw marketingu. Dla rządu oznacza to presję na wzrost płac w sektorze publicznym. Premier Donald Tusk twierdzi jednak, że rosnące pensje to dobra wiadomość dla wielu nisko opłacanych Polaków. Jednocześnie rośnie tempo zaciągania kredytów, szczególnie kredytów konsumpcyjnych. W tym roku ma ono wynieść 33 procent, czyli mniej więcej tyle samo, co w roku ubiegłym. Ekonomiści mówią, że zadłużenie gospodarstw domowych wciąż jest niskie w porównaniu do PKB, więc istnieje znaczny potencjał wzrostowy. Kredyt napędza jednak wzrost popytu, szczególnie na rynku nieruchomości, windując ceny mieszkań w dużych miastach do poziomu, który może być trudny do utrzymania, jeżeli gospodarka zwolni.

Wraz ze wzrostem stóp procentowych i pewnymi drganiami na rynkach finansowych gospodarka lekko zwalnia i ekonomiści prognozują, że w przyszłym roku wzrost PKB wyniesie około 5,5 procent. Nie widzą jednak powodów by sądzić, że potem nastąpi gwałtowne spowolnienie. Wskazują przy tym na pięć głównych motorów wzrostu gospodarczego. To znaczne inwestycje, w tym także te, płynące z zagranicy; duży wzrost pomocy unijnej, która zaczęła napływać po akcesji, ale tak naprawdę nie rozpoczęła się jeszcze na dobre; znaczący wzrost nakładów na infrastrukturę, które Bruksela pomoże sfinansować (w tym wydatków związanych ze współorganizowaniem Mistrzostw Europy w piłce nożnej w roku 2012); rosnące zatrudnienie i płace, mające związek z napływem na rynek pracy obecnych 20-latków, czyli pokolenia wyżu demograficznego i rosnący wkład pracowników na imigracji, którzy przysyłają pieniądze do domu.

W liczbach:

- Polska gospodarka rośnie szybko – eksperci prognozują, że w tym roku PKB wzrośnie o 6,5 proc.
- W przyszłym roku wzrost PKB może spaść do ok. 5,5 proc., ale nie przewiduje się dalszego spadku.
- Boom konsumpcyjny coraz bardziej zwiększa import, ale eksport przez ostatnie trzy lata rósł w solidnym tempie 15 proc. rocznie.
- Rośnie tempo zaciągania kredytów, szczególnie kredytów konsumpcyjnych. W tym roku ma ono wynieść 33 proc.
- Bezrobocie spadło z 20 proc. tuż przed wejściem Polski do UE do 11 proc. obecnie.

ELŻBIETA PRZYCZKO

Grudniowa żyła złota

Dokończenie ze str. 1

Przedświąteczny ruch panuje już od trzech tygodni na przejściach granicznych i targowiskach po obu stronach granicy. – *W Polsce jest taniej!* – taki tytuł nosił duży artykuł poświęcony zakupom na cieszyńskich targowiskach w dzienniku „MF Dnes". Gazeta pisze, że Polska jest ciągle bardzo popularnym miejscem zakupów, a ostatnio zaczęło tutaj jeździć nawet więcej Czechów, gdyż ludzie dość już mają drożyzny w swoich sklepach, głównie spożywczych. Informacje te potwierdza rzeczniczka pograniczników, **Daniela Vlčková**. – *Do Polski na zakupy jeździ coraz więcej naszych obywateli. Czesi kupują w Polsce tradycyjnie wikłinę, kołdry, środki chemiczne, wózki i zabawki dziecięce, odzież zimową oraz sztuczne choinki, a ostatnio coraz częściej masło, mleko, chleb i ziemniaki, które są tańsze nawet o połowę.*

Polaków widać zaś po czeskiej stronie głównie w sklepach monopolowych i spożywczych. Kupują napoje wyskokowe i wody mineralne oraz tańsze owoce cytrusowe, bakalie i soki owocowe. (wak)

PONAD PÓŁ MILIONA LUDZI MÓWI PO KASZUBSKU

Pomorze – mała ojczyzna Kaszubów

Kaszubi są osobliwym fenomenem kulturowo-etnicznym. Stanowią społeczność, która mimo skrajnie niesprzyjających przez wieki warunków do dziś zachowała swój własny język, świadomość odrębności, system wartości i różne formy kultury. Kaszubi są jedną z najbardziej wyróżniających się pod względem specyfiki językowo-kulturowej grupą etniczną w dzisiejszej Polsce, jedną z najbardziej ukształtowanych regionalnych społeczności etnicznych. Na uwagę zasługuje silne przywiązanie tej ludności do języka kaszubskiego, który obecny jest nie tylko w codziennej mowie i w szkołach – w języku kaszubskim wydawane są bowiem książki i czasopisma, emitowane są regionalne programy radiowe i telewizyjne, istnieje też wiele stron internetowych w tym języku.

Ponad pół miliona osób mówi po kaszubsku i deklaruje, że są Kaszubami. Współcześnie w socjologii i historii dominuje pogląd, że Kaszubi stanowią grupę etniczną narodu polskiego. Zdecydowana większość Kaszubów posiada podwójną identyfikację – narodową polską i etniczną kaszubską. Obecnie zamieszkują w ośmiu powiatach województwa pomorskiego. W kilku z nich osadnictwo to ma w przeważającej mierze charakter wtórny – po II wojnie światowej i po wysiedleniu stamtąd ludności niemieckiej przez władze PRL Kaszubi zasiedlili tereny, na których mieszkali ich przodkowie.

Dwie historie

Historia Kaszub odzwierciedla odmienną historię dwóch głównych części Pomorza: Pomorza Zachodniego i Pomorza Wschodniego, w ramach których zarysowały się dwa kręgi kaszubszczyzny. Zachodnie Kaszuby pozostawały w obrębie państwa niemieckiego aż do 1945 r. Tutaj oddziaływanie kultury niemieckiej było bardzo silne i długotrwałe, stąd procesy asymilacyjne i wynaradawiania Kaszubów postępowały bardzo szybko. Procesy te wzmacniane były przez kościół ewangelicki i na początku XIX w. niemal całe Pomorze Zachodnie stało się protestanckie, a po zakończeniu II wojny światowej na tym terenie zostało jedynie parę większych skupisk Kaszubów. Natomiast Pomorze Wschodnie było znacznie bardziej powiązane z państwem polskim. Miejscowi Kaszubi pozostawali przede wszystkim w sferze polskiego oddziaływania politycznego i kulturowego oraz Kościoła Katolickiego. W znacznej mierze zachowali oni swoja kulturę i tożsamość etniczną. Długotrwałe związki Kaszubów z państwem polskim oraz walka z germanizacją wzmocniły więc poczucie ich etnicznej, regionalnej i językowej odrębności.

Dziedzictwo – język

Obecnie w Polsce istnieje kilkadziesiąt szkół, w których dzieci uczą się kaszubskiego. Od 2005 roku istnieje możliwość zdawania z niego egzaminu maturalnego. W języku kaszubskim wydawane są książki i czasopisma, emitowane są regionalne programy radiowe i telewizyjne. Od trzech lat istnieje lokalne „Radio Kaszëbë". Kaszubi wykorzystują też możliwości, jakie daje ustawa z 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym – wprowadzenie dwujęzycznych napisów oraz używanie przed organami gminy, obok języka urzędowego, języka kaszubskiego jako języka pomocniczego. Od wielu lat toczą się spory o status języka kaszubskiego: Język czy gwara? Spory kończą słowa papieża Jana Pawła II, skierowane do Kaszubów w czasie wizyty w Gdyni: – *Dbajcie o swoje dziedzictwo – język...*

Dzewus w kaszebsczich ruchnach – dziewczyna w tradycyjnym stroju kaszubskim

Zdjęcia (1)

Rodzina kaszubska na zjeździe Kaszubów w Łebie w 2005 r.

Niełatwa dwujęzyczność

A jednak są i niepokojące tendencje. Sytuacja języka na Kaszubach przekłada się na złożoną sytuację w edukacji. Wiele dzieci mówi wyłącznie po kaszubsku, a wchodząc do polskiej szkoły spotyka się z językiem „obcym" – polskim. Język dziecka nie jest zazwyczaj przez szkołę tolerowany, jest tępiony, bo „prowadzi do zniekształceń języka ojczystego", czyli języka polskiego. Dosyć dużo dzieci mówi wyłącznie po polsku, bo rodzice chcą im zaoszczędzić kłopotów językowych w szkole i rozmawiają z nimi w tym języku (najczęściej niepoprawnie). Są też i dzieci, które posługują się sprawnie dwoma językami. Dwujęzyczność w szkole nie jest problemem łatwym do rozwiązania, zmusza do elastycznych działań edukacyjnych w nauczaniu języka kaszubskiego i polskiego, w szczególności na szczeblu elementarnym. Ta sytuacja niektórym wydaje się nie do opanowania, stąd wysuwają wnioski o potrzebie pozbywania się języka etnicznego. Co najsmutniejsze, takie stanowisko prezentują często nauczyciele (Kaszubi) z uniwersyteckimi (w większości polonistycznymi) dyplomami, przekonując do tej ideologii rodziców.

Nowocześnie

Internet otworzył nowy etap w dziejach języka. Młoda inteligencja kaszubska, korzystając z nowoczesnej techniki, realizuje potrzebę uzewnętrzniania własnej etniczności. W ten sposób powstała niespotykana dotąd możliwość komunikowania się i publikowania tekstów kaszubskich. Kaszubi, mieszkający gdziekolwiek na świecie, mogą aktywnie uczestniczyć w kaszubskim życiu literackim i kulturalnym. W Internecie można znaleźć dzieła kaszubskiej literatury, kaszubską „Wikipedię" – encyklopedię internetową czy internetową wersję niskonakładowego miesięcznika kaszubskich studentów „Odroda". Okazuje się, że Internet, uważany tak często za narzędzie globalizacji, w tym wypadku pomaga w ratowaniu kultur lokalnych, a dla kultur o skromnych możliwościach finansowych i na dodatek rozproszonych staje się narzędziem wręcz niezastąpionym.

ELŻBIETA PRZYCZKO

…ardziej trzeba
…się wroga
…wnętrznego:
…ych wad.

…Nowak-Jeziorański

Nr 311 Ciemioła
DODATEK LITERACKO-ARTYSTYCZNY
Redakcja Kazimierz Kaszper ♦ Materiały prosimy przesyłać pod adresem „GL" lub pocztą elektroniczną: k.kaszper@tiscali.cz ♦ Numer zamknięto 17. 12. 2007

…ożegnanie Roku Wyspiańskiego

…a końca rok, który decyzją Senatu RP upły… …od znakiem genialnego twórcy okresu Młodej … Stanisława Wyspiańskiego (1869 – 1907). … obchodów setnej rocznicy śmierci stał …aków. Odbyła się tu niezliczona ilość imprez …alnych, spośród których do najważniejszych …ne są: otwarcie Pawilonu Wystawienniczo- …acyjnego „Wyspiański 2000", wystawa reprintów dzieł plastycznych Wyspiańskiego na Plantach i na placu przed bazyliką oo. Franciszkanów, multimedialny spektakl „Stanisława Wyspiańskiego Teatr Ogromny" w Muzeum Narodowym oraz koncert kompozycji Zygmunta Koniecznego inspirowanych Wyspiańskim. Teatr Telewizji przygotował natomiast inscenizację „Wyzwolenia" (reż. Maciej Prus).

…ycie naznaczone piętnem …euleczalnej choroby

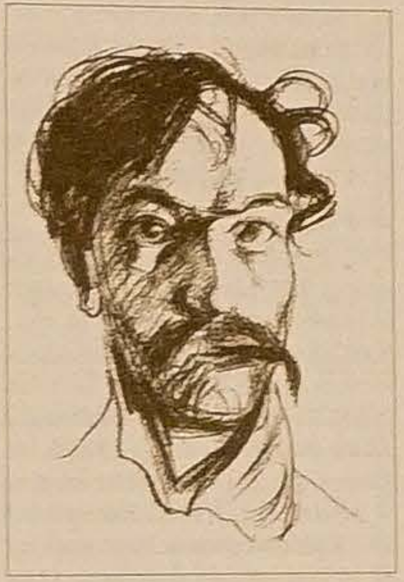

Ostatni autoportret Stanisława Wyspiańskiego, 1907 r. (Muzeum Narodowe w Krakowie).

… Stanisława Wyspiańskiego …podzielić na trzy etapy. Pierw… …– 1887) – aż do zdania … drugi (1887 – 1894) to lata … wyjazdów i szkoleń zagra… I wreszcie trzeci, zamyka… …w ostatnich trzynastu latach …– 1907), związany z pobytem …owie i odegraniem czołowej …artystycznym ruchu Młodej … zakończony śmiercią artysty …ku życia.

…dził się w rodzinie Francisz… …i z domu Rogowskiej. Oj… …rzeźbiarzem – absolwentem …Sztuk Plastycznych w Krako… …e osiągnął sukcesu zawodo… …borykając się z trudnościami …dziennego, popadł w alkoho… …łodszy brat Tadeusz umarł na …nie opon mózgowych, mając …e cztery lata. Rok później, w … zmarła matka. Siedmioletni …eszkał z ojcem, od 11 roku …piekę nad nim przejęła siostra … Joanna Stankiewiczowa. W …zasie ojciec zaprzestał kontak… …synem, a sam trafił do domu …bogich, gdzie zmarł w 1901 r.

…zwykły talent

…ów uczęszczał do Gimnazjum …ym, gdzie rozwijał zaintereso… …a muzyczne. Równocześnie z …czytał utwory Kraszewskiego, …ewicza, Norwida. Zachwycał …Szekspirem, którego dramaty … w całości mając 12 lat. Inte… …wał się również kulturą antycz… …czytając Homera, Ajschylosa, …lesa. Mając 13 lat był na każdej …stawie w teatrze krakowskim. …szkolny teatr, w którym sam …kierował, robiąc projekty sceno… …graficzne.

…nteresując się historią oraz hi… …sztuki, stał się w 15 roku życia …kiem nadzwyczajnym Szkoły …Pięknych w Krakowie prowa… …przez Jana Matejkę.

…zdaniu matury w 1887 r. podjął … w Szkole Sztuk Pięknych na …e rysunków, kopii gipsowych … antycznych, a następnie od… …rysunków z żywego modela. …ległe studiował na Wydziale …ficznym UJ, uczęszczając na …ady z zakresu historii, literatury … sztuki. W tym czasie nauczył …zyka francuskiego i niemieckie… …co zaowocowało w przyszłych po… …ach po zachodniej Europie, jak i …pracach literackich. Jako stu… …drugiego roku na zaproszenie …tejki, razem ze swoim rówieśni… …przyjacielem, a w przyszłości …rywalem Józefem Mehofferem, …ął pracę nad polichromią w … Mariackim. W 1890 r. prze… …studia i rozpoczął podróż po …ch zachodniej Europy (Austria, …zwajcaria, Niemcy, Francja). Zwiedzał muzea i katedry. Poznał bohemę artystyczną zwłaszcza Paryża, gdzie z przerwami przebywał aż do 1894 r.

Po powrocie z Paryża do Krakowa zastał 40-tysięczne miasto ze społecznością, jak pisał: gnuśną, pogodzoną z niewolą, niechętną zmianom. Oni nic nie widzą, niczym się nie interesują. Widzą tylko materialny byt, dochody, pozycje, stanowiska, nie rozumieją żadnych naszych idei.

Na skutek braku zamówień szamotał się między depresją a wiarą w upragnione zmiany, między poczuciem własnej wielkości i możliwości a niespełnieniem.

Ogromna pracowitość

W 1899 r. powalił go gwałtowny atak choroby wenerycznej, na którą cierpiał od czasu powrotu z Paryża. Jego organizm nie reagował na leki, a niektóre z nich (związki arsenu stosowane wówczas w leczeniu kiły) wywoływały ostre uczulenie. W tym czasie mieszkał u swej ciotki, J. Stankiewiczowej. Wiadomość o trapiącej go chorobie wywołała ostry konflikt. Po ustąpieniu najsilniejszych objawów wyprowadził się.

Mimo choroby pracował nadal. Nastąpił 13-letni okres niezwykłej wielopłaszczyznowej aktywności twórczej i społecznej. Podczas malowania olbrzymich kartonów Kazimierz Wielki i Henryk Pobożny, gdy zmęczył się rysowaniem, stojąc na schodach u stropu, brał pióro i przy stole pisał rapsody, komentarze do witraży i dramaty, a następnie malował portrety lub rozczytywał się w dziełach źródłowych, historycznych i naukowych, potrzebnych mu w danej chwili do obranego tematu.

W latach 1902-1906, mimo utraty sił i okresów depresji, powstały jego najważniejsze dzieła malarskie: Śpiący Staś, Macierzyństwo, Józio Feldman, cykl Widoków na kopiec Kościuszki, liczne portrety znajomych i przyjaciół.

W okresie powstały dramaty: Wyzwolenie, Bolesław Śmiały, Noc listopadowa. Napisał pięć rapsodów, stworzył 13 projektów witraży do 30 kościołów oraz kilkadziesiąt malowanych pastelą portretów, pejzaży i autoportretów. Projektował wnętrza i meble użytkowe. Pisał liczne artykuły i opracowania literackie, dokonywał przekładów z języków obcych. Pozostawił listy o wybitnej literackiej wartości.

Za jego życia wystawiono siedem jego własnych sztuk z udziałem najlepszych aktorów. W 1902 r. został mianowany wykładowcą na Wydziale Sztuki Dekoracyjnej i Kościelnej Akademii Sztuk Pięknych, a w cztery lata później otrzymał nominację na profesora. Jego polichromie i witraże w kościele Franciszkanów są jednym z największych osiągnięć artystycznych tamtej epoki.

W 1897 wraz z kolegami założył Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa. W tym samym roku został kierownikiem artystycznym tygodnika „Życie", sekretarzem Towarzystwa Sztuka, promującego nowe prądy artystyczne.

Długi epilog

Nie wiadomo, w jakich okolicznościach poznał przyszłą swą żonę, Teofilę Pytko, później służącą u wujostwa Stankiewiczów. Była panną z dzieckiem (później usynowionym przez Wyspiańskiego), a artysta miał z nią jeszcze dwoje dzieci, zanim pojął ją za żonę. Ta niepiśmienna kobieta jawiła się wykształconym i obytym w świecie znajomym Wyspiańskiego jako osoba dość prostacka, a jednak to u niej znalazł artysta to wszystko, co było dalekie od znienawidzonego przezeń zakłamania, obłudy, nieszczerości. Ożenił się z nią w 1900 r. Kochał ją, szanował, był do niej ogromnie przywiązany.

Począwszy od 1907 r. choroba rozwijała się coraz szybciej. Zygmunt August, ostatni dramat Wyspiańskiego, spisany był przez jego ciotkę Stankiewiczową, której poeta dyktował tekst, gdyż sam od dawna nie mógł utrzymać ołówka w ręku.

Zaledwie 15 miesięcy przeżył w swej wiejskiej posiadłości w Węgrzcach pod Krakowem. 14. 11. 1907 r. doktor Rutkowski, pod którego opieką artysta pozostawał, zalecił przewiezienie chorego do swej kliniki przy ul. Siemiradzkiego. Przeżył tu tylko dwa tygodnie. 28. 11. o godz. piątej po południu zakończył życie.

Jego pogrzeb stał się wielką narodową manifestacją. W ostatniej drodze – z kościoła Mariackiego przez Wawel na Skałkę – towarzyszyło mu kilkadziesiąt tysięcy osób. I bicie dzwonu Zygmunta.

ALEKSANDER B. SKOTNICKI

(skrót)

Wspomnienia współczesnych

Jan Skotnicki: Cierpiał strasznie

Poznać osobiście Wyspiańskiego nie było łatwo. Pędził życie odosobnione, prawie pustelnicze, śród niedostatku, cierpień, w ekstazie twórczej. Unikał przy tym mówienia, gdyż przychodziło mu to z trudnością wobec choroby gardła. Czasem widywałem go z daleka, kiedy koło trzeciej, czwartej po południu przemykał się ul. Floriańską do cukierni Michalika, by przejrzeć dzienniki i wypić czarną kawę. Siedział zawsze samotnie, zaczytany tak, że nikt nie ośmielił się podejść do niego i zakłócić mu spokoju.

Poznałem go osobiście dopiero w Bronowicach, na weselu Rydla. Robił wrażenie nieśmiałego. Twarz blada, prawie przezroczysta, jeden wąs zawieszony, drugi podkręcony oraz dziwnie zamglone, niebieskostalowe oczy. Gardło miał owinięte białą chustką. W długim czarnym surducie, stał blady, oparty o białą ścianę, wpatrzony w wirujące, roześmiane i rozśpiewane pary, jakby zahipnotyzowany refrenem bronowickiego tańca.

Stał Wyspiański dalej śród par roztańczonych, jak widmo przybyłe z zaświatów, a na bladej jego twarzy widniał stygmat śmierci. Nie stracił go nawet w tych godzinach weselnych. Trudno było cośkolwiek wyczytać w jego niebieskich przygasłych oczach prócz cierpienia i wpatrzenia w siebie. Już wtedy widać było, że rytm muzyki i rytm taneczny coś w nim budzi, że powstaje w nim jakaś wizja obłędnego tańca. Była to noc narodzin *Wesela*, najpotężniejszego dramatu tej doby. (...)

Po premierze *Wesela* Wyspiański wyglądał coraz gorzej, coraz trudniej mu było mówić, rękę nosił w łupkach na temblaku. Cierpiał strasznie, i to z każdym dniem więcej. Odwiedziłem go w tym czasie na ul. Krowoderskiej. Otworzyła mi drzwi żona, straszna baba. Dusił mnie zapach lekarstw i jodoformu pomieszany z zapachem kiszonej kapusty i pranej bielizny. Pokój wprawdzie był spory i widny, ale niedostatek i nieład panował wszędzie. Uciekłem po paru słowach zamienionych z Wyspiańskim.

(Fragment książki J. Skotnickiego Przy sztalugach i przy biurku. *Jan Skotnicki – artysta malarz, uczeń Akademii Petersburskiej oraz krakowskiej ASP, jeden z twórców kabaretu „Zielony Balonik; w latach 1932-39 dyrektor Departamentu w Ministerstwie Oświecenia Publicznego i Sztuki, po wojnie w Ministerstwie Kultury i Sztuki.)*

Władysław Stanisław Reymont: Porwał nas żądzą czynu

Leżał w łóżku, obłożony korektami i książkami. Byłem ze **Staffem**, przyjął nas serdecznie. (...) miał twarz zapadłą, poczerniałą i wyschłą, prawę rękę w bandażach, a lewą władał tylko częściowo, głos obcy, niewyraźny, a tylko oczy były jeszcze dawne, oczy jasnoniebieskie, władcze i mądre, oczy pełne błyskawic i woli nieugiętej, hetmanie oczy walki. (...) Ale ożywił się, zaczął mówić i rozbłysnął wszystką wolą swoją. (...) Zapomnieliśmy o jego chorobie, o nędzy jego ciała, o śmierci i o wszystkim; porwał nas swoją żądzą czynu i poniósł w bezkresy marzenia (...).

(Reymont i Staff odwiedzili Wyspiańskiego w 1907 r. w Węgrzcach pod Krakowem.)

STANISŁAW WYSPIAŃSKI

Niech nikt nad grobem mi nie płacze...

Niech nikt nad grobem mi nie płacze,
krom jednej mojej żony,
za nic mi wasze łzy sobacze
i żal ten wasz zmyślony.

Niech dzwon nad trumną mi nie kracze
ni śpiewy wrzeszczą czyje;
niech deszcz na pogrzeb mój zapłacze
i wicher mi zawyje.
(...)

Gdy mnie ujrzycie, takim lotem
że postać mam już jasną,
to zawołajcie mnie z powrotem
tą mową moją własną.

Bym ją posłyszał, tam do góry,
gdy gwiazdą będę mijał –
podejmę może po raz wtóry
ten trud, co mnie zabijał.

(22. 7. 1903, Rymanów)

Opinie o twórcy

Artysta Agonu

Wyspiański był nie tyle genialnym pisarzem czy malarzem, co przede wszystkim fascynującym artystą we wszystkich swoich poczynaniach kreatorskich. Artystą, który w pełni uosabia indywidualizm wczesnego modernizmu.

Odnajdywał swoje powołanie w różnych dziedzinach sztuki, a dochodzenie do tożsamości malarza, pisarza czy człowieka teatru wyznaczało za każdym razem nową drogę życiową i twórczą. Stałym elementem pozostaje tu jednak wola silnej podmiotowości. W tym poszukiwaniu własnego przeznaczenia był artystą Agonu: oznacza to, że „walka" była dla niego tym doświadczeniem, pojęciem i obrazem, w którym zawiera się świat sztuki w różnych jego wymiarach: artefaktu, procesu twórczego, egzystencji artysty.

Magdalena Papież

Sam był dziełem sztuki

Wśród całej fenomenalnej twórczości Wyspiańskiego najdziwniejszym fenomenem jest z pewnością on sam. On sam był nieporównaną koncepcją twórczą, którą kaprys przyrody rzucił nam (skąd nam właśnie?) niby dla pokazania, jak wygląda istota z zakresu innych możliwości Bytu: jak na przykład wyglądać by mógł święty, gdyby był równocześnie w każdym włóknie duszy artystą oraz bardzo przenikliwym i nieraz bardzo złośliwym człowiekiem. Dziełem Wyspiańskiego jest jego istnienie wśród nas, jest całość wszelkiej jego twórczości, jej bujność, jego rozmowy, listy (te bezcenne listy, za które oddałbym połowę jego dramatów!), osobiste działanie, anegdoty o nim; każdy z poszczególnych utworów jest mimo wszystko fragmentem tego dzieła (...).

Tadeusz Boy-Żeleński

Telewizja

WTOREK 18 GRUDNIA

■ TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.30** Moda na sukces (s.) **9.20** Smocze opowieści - Korona dla księżniczki Kadulo (s.) **9.50** Domowe przedszkole - Podróż w czasie **10.20** Świnka Peppa - Śnieg **10.25** Atlantis High **10.55** Moliki książkowe, czyli co czytać dziecku **11.05** Zwierzowiec - Pies czy kot? Kot rosyjski niebieski **11.25** Zdrowo z Jedynką **11.40** Telezakupy **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.20** Tak jak w Unii **12.40** Plebania (s.) **13.05** Klan (s.) **13.30** Jaka to melodia? (teleturniej) **13.55** Średniowieczna Europa **14.30** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... **15.00** Wiadomości **15.10** Najlepsze lata **16.05** Moda na sukces (s.) **16.55** Rajd Dakar 2008 - Polacy w Rajdzie Dakar **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.30** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.30** Plebania (s.) **18.55** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Zaręczyny na śmierć (film USA) **22.00** Misja specjalna **22.35** Gorzkie gody **0.55** Ekonomiczny kalejdoskop Jedynki **1.25** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... **1.50** Był taki dzień 18 grudnia **1.52** Książka pod choinkę **1.55** Notacje - Jan Karski.

■ TVP 2

6.20 Statek miłości (s.) **7.05** Telezakupy **7.25** O władzy **7.45** Jak to działa? Ryk mamutów, czyli o dźwięku **8.05** M jak miłość (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie **11.10** Sąsiedzi - Tresowana foka (s.) **11.40** Dr Quinn (s. USA) **12.35** Złotopolscy - Zacieranie śladów (s.) **13.05** Dzikie bagna Ameryki Południowej **14.05** Podróże z żartem - Nowa Zelandia **15.00** Flipper - Dzień na wyścigach motorowodnych (s.) **15.50** M jak miłość (s.) **16.45** „M jak miłość" kontra „Na dobre i na złe" **17.15** Co ludzie powiedzą? **18.00** Program lokalny **18.30** Panorama **19.00** Koło fortuny **19.35** Kocham kino - Emir Kusturica **20.00** M jak miłość (s.) **20.50** Kulisy serialu „M jak miłość" **21.00** Magazyn Ekspresu Reporterów **21.30** Panorama **21.55** Sport-telegram **22.00** Wieczór filmowy - Kocham kino **22.05** Intermission **0.00** Hutnik **0.30** Na jedwabnym szlaku Gobi **1.20** Wielcy odkrywcy - Benedykt Polak **1.30** Z Dwójką bezpieczniej **1.35** Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

GORZKIE GODY
Obyczajowy, Francja/Wielka Brytania 1992, 140 min
TVP 1, wtorek 18. 12., godz. 22.35
Reżyseria: Roman Polański
Występują: Hugh Grant, Kristin Scott Thomas, Emmanuelle Seigner, Peter Coyote i inni.

Film Romana Polańskiego z muzyką Vangelisa powstał na podstawie powieści Pascala Brucknera. Podczas morskiej podróży do Indii państwo Dobsonowie, Fiona i Nigel, spotykają sparaliżowanego Oscara i jego żonę Mimi. Przez kilka kolejnych wieczorów Oscar opowiada Nigelowi historię pięknej żony. Poznali się przypadkowo w Paryżu. Niezwykła kobieta w momencie opętała Oscara. Ich gorące uczucie przypieczętowane małżeństwem zupełnie zniewoliło mężczyznę.

■ TV KATOWICE

6.00 Serwis info **7.45** Aktualności **7.50** Gramy dla was **8.00** Serwis info **8.02** Gość poranka **8.15** Serwis info **8.35** Korespondent TVP o poranku **8.45** Schlesien Journal **9.00** Serwis info **9.16** Serwis ekonomiczny **9.30** Serwis info **10.05** Serwis kulturalny **10.10** Gość poranka **10.30** Serwis info **11.03** Biznes - otwarcie dnia **11.30** Serwis info **12.08** Komentarz - kraj **12.30** Serwis info **13.08** Komentarz - świat **13.30** Serwis info **14.08** Komentarz - kraj **14.30** Serwis info **15.10** Raport z Polski **16.13** Rozmowa dnia **16.30** Serwis info **16.45** Aktualności **16.50** Relacje **17.00** Punkt widzenia **18.00** Aktualności **18.45** Trójka tam była **19.00** 50x50 **19.15** Rynek pracy - Równe szanse - debata **19.40** Szansa i wsparcie **19.45** To się wytnie **19.50** TV Katowice zaprasza **20.02** Minęła 20-ta **20.30** Serwis info **20.35** Minęła 20-ta **21.05** Telekurier bliżej ciebie **21.30** Serwis info **21.45** Aktualności **22.16** Ekonomia i rynek **22.30** Serwis info **0.00** Zwyczajna rodzina **1.00** Minęła 20-ta **1.42** Serwis info **2.08** Ekonomia i rynek **2.19** SpełniONA w biznesie.

■ POLSAT

5.45 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) **6.30** Adam i Ewa (s.) **7.45** Wielka wygrana (teleturniej) **8.45** Łowcy skarbów **9.45** J.A.G. - Wojskowe Biuro Śledcze **10.45** Świat według Kiepskich - Kara Mustafa (s.) **11.30** Samo życie (s.) **12.00** Zostać miss **13.00** Tylko miłość (s.) **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Świat według Bundych (s.) **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja **16.40** Graczykowie (s.) **17.15** Świat według Kiepskich (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Samo życie **20.00** Halo Hans **21.00** Kolekcjoner **21.55** Studio Lotto **23.40** Chirurdzy (s.) **0.40** Nasze dzieci **1.40** Nagroda gwarantowana **2.40** Nocne randki.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.05** Teleranek **9.15** Klocki **9.25** Telewizyjna szkoła **9.40** Geografia świata **10.00** Wiadomości **10.05** Hrabiny (s.) **11.00** Talk show Jana Krausa **11.45** Uwięzieni za żelazną kurtyną **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.25** Ćwiczmy z TVC **13.35** Chłopaki w akcji (mag. kul.) **14.00** Moda – Ekstrawagancja – Maniera (mag.) **14.25** 13 komnata... **15.00** Wiadomości **15.05** Zdrowa wdowa (film) **16.00** Zaczarowane przedszkole **16.30** Nauka jest zabawna **16.55** Pomagajmy sobie **17.15** AZ-kwiz (teleturniej) **17.40** Czarne owce **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości regionalne **18.15** Dom - to sztuka (poradnik) **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **20.00** Katastrofy lotnicze (s. dok.) **21.00** Wszystko party (talk show) **21.50** Historie sław **22.45** Piękne miasta **23.10** Wiadomości, prognoza pogody, sport **23.20** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **23.25** Solo dla... **0.10** Edward VIII Angielski **1.05** W poszukiwaniu czasu utraconego **1.20** Mieszkać – to sztuka.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.50** Panorama **8.30** Reportaży TVC **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **11.25** AZ-kwiz **11.45** Żywe serce Europy **11.50** Auto Moto Revue (mag.) **12.15** Łowca kormoranów (dok.) **12.45** Tak, panie ministrze (s.) **13.15** Game Page **13.35** Boisko 7 **15.45** Świat książek **16.00** Planeta Nauki **16.20** Lapidarium **16.35** Dołącz do nas (pr. publ.) **16.50** Nie poddawaj się (pr. ekol.) **17.10** Rodzina, szkoła i ja (mag.) **17.25** Poradnik zdrowotny **17.35** Diagnoza **17.55** ČEZ Basket Nymburk – Fortitudo Bologna (transmisja meczu koszykówki) **19.45** Ćwiczmy z TVC **19.55** Wiadomości w języku migowym **20.00** Piękne zguby (talk show) **20.25** Sprawa dla ombudsmana **20.45** Jak się żyje z czeską rybą (dok.) **21.00** Wydarzenia, komentarze **21.30** Pomniki – staro-nowa twarz Europy **22.00** Huff (s.) **22.50** Cały dzień razem (dok.) **23.15** Narodziny/Matka (dok.) **0.00** Wieczór na temat... Wigilia **2.00** Sabotaż.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.30** Hotel Hansson (s.) **9.30** Bardzo małżeńska gwiazdka (film USA) **11.15** Ulica (s.) **12.35** Tequila i Bonetti w Rzymie (s.) **13.25** Lenssen i spółka (s.) **13.50** Ostry dyżur (s.) **14.45** Czarodziejki (s.) **15.35** Świat według Bundych (s.) **16.05** Agenci NCIS (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Kryminalne zagadki Miami (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.15** Kryminalne zagadki Miami (s.) **22.05** 112 (mag.) **22.35** Atak szarańczy (film USA) **0.15** Zimowy raj (s.).

■ PRIMA

6.35 Przygody Olivera Twista (s. anim.) **7.05** Malcolm w tarapatach (s.) **8.00** Szansa bez granic (pr. roz.) **8.40** Nie do wiary **9.30** Jesteś moim życiem (s.) **10.20** Krok za krokiem (s.) **11.15** Diagnoza morderstwo (s.) **12.05** Hercule Poirot (s.) **13.05** Lekarz z gór (s.) **14.00** Morderstwa w Kitzbühel (s.) **14.55** Renegat (s.) **15.45** Morderstwa w Midsomer (s.) **17.40** Wiadomości regionalne **17.45** Minuty regionu **18.00** Wiadomości, prognoza pogody **18.05** 5 kontra 5 (pr. roz.) **18.55** Wiadomości, sport **19.25** M.A.S.H. (s.) **20.00** Bardzo delikatne związki (s.) **21.15** Córka prezydenta (film USA-austral.) **23.20** Zaginiona (s.) **0.15** Prezydent na celowniku (film kan.-USA) **2.00** Zapytaj o przyszłość.

ŚRODA 19 GRUDNIA

■ TVP 1

5.55 Był taki dzień 19 grudnia **6.00** Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.30** Moda na sukces (s.) **9.20** Latek - Mój ukochany Buttons **9.50** Domisie - Nie strasz, Domisiu **10.20** Lilli - czarodziejka Lilli w epoce kamienia **10.50** Angielski z Jedynką, czyli The Best Guest Show **11.05** Borem, lasem... **11.25** Kwadrans na kawę **11.40** Telezakupy **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.20** Siła z natury **12.40** Plebania (s.) **13.05** Klan (s.) **13.35** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.00** Errata do biografii - Józef Łobodowski **14.30** Raj **14.55** Książka pod choinkę **15.00** Wiadomości **15.10** Najlepsze lata **16.05** Moda na sukces (s.) **16.55** Rajd Dakar 2008 - Polacy w Rajdzie Dakar **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.30** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.30** Plebania (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Tata na święta **21.55** Autografy **22.50** Opowieści kanterberyjskie **0.40** Frytki **0.55** Byron (film bryt.) **2.08** Był taki dzień 19 grudnia **2.09** Książka pod choinkę **2.10** Notacje - Ks. Józef Wójcik.

■ TVP 2

6.15 Statek miłości (s.) **7.05** Telezakupy **7.20** Znaki czasu **7.45** Jak to działa? Turniej golfowy, czyli o obrazach **8.05** M jak miłość (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie **11.05** Sąsiedzi - Chora z urojenia (s.) **11.35** Dr Quinn (s. USA) **12.25** Koło fortuny **12.55** Liguria - życie między górami a morzem **13.50** Danuta Kinn **14.25** Europa da się lubić - Tajemnicza **15.15** Flipper - Sprawdzian z macierzyństwa (s.) **16.00** M jak miłość (s.) **16.55** Alternatywy 4 - 20. stopień zasilania (s.) **18.00** Program lokalny **18.30** Panorama **19.00** Jeden z dziesięciu **19.35** S.O.S. Dzieciom! **20.00** Barwy szczęścia (s.) **21.00** Od miłości do szczęścia **21.05** Korespondent **21.30** Panorama **21.55** Sport-telegram **22.05** Wieczorny spacer (film USA) **23.45** Hybrydy po pięćdziesiątce **0.15** Na jedwabnym szlaku - Kazachstan **1.10** Naddniestrze - Raj handlarzy bronią **2.05** Wideoteka dorosłego człowieka - Romuald Czystaw **2.45** Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

WIECZORNY SPACER
Kryminał, USA, 1989, 100 min
TVP 2, środa 19. 12., godz. 22.05
Reżyseria: Jerrold Freedman
Występują: Robert Urich, Lesley-Anne Down, Mark Joy i inni.

Geneva, znudzona monotonią małżeńskiej egzystencji, wyjeżdża na kilka dni do domu na plaży, by zastanowić się nad swoim życiem. Podczas spaceru jest świadkiem pościgu dwóch uzbrojonych mężczyzn za uciekającym człowiekiem. Gdy ten przewraca się, padają strzały. Geneva wzywa pomoc. Prowadzącym śledztwo funkcjonariuszom trudno uwierzyć w prawdziwość opowieści kobiety – nikt nie zgłosił zaginięcia mężczyzny, nie znaleziono też ciała ani śladów zajścia. Niebawem nowe okoliczności całkowicie zmieniają sytuację.

■ TV KATOWICE

6.00 Serwis info **7.45** Aktualności **7.50** Gramy dla was **8.00** Serwis info **8.01** Gość poranka **8.15** Serwis info **8.16** Przegląd prasy **8.35** Korespondent TVP o poranku **8.45** Raport z akcji **9.00** Transmisja obrad Sejmu **16.00** Studio Senat **16.30** Serwis info **16.45** Aktualności **16.50** Kronika miejska - Chorzów **17.00** Raport z akcji - Magazyn o tematyce policyjnej i strażackiej **18.00** KS Jastrzębski Węgiel S.A. : Piet Zonmers/D. Apeldoorn - Liga Mistrzów **20.01** Minęła 20-ta **20.30** Serwis info **21.05** Telekurier bliżej ciebie **21.30** Serwis info **21.45** Aktualności **22.16** Ekonomia i rynek **22.30** Serwis info **0.01** Wschodnia granica Unii **0.56** Minęła 20-ta **1.38** Serwis info **2.04** Ekonomia i rynek.

■ POLSAT

5.45 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) **6.30** Adam i Ewa (s.) **7.45** Wielka wygrana (teleturniej) **8.45** Łowcy skarbów **9.45** J.A.G. - Wojskowe Biuro Śledcze **10.45** Świat według Kiepskich (s.) **11.30** Samo życie (s.) **12.00** Zostać miss (s.) **13.00** Tylko miłość (s.) **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Świat według Bundych (s.) **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja **16.40** Graczykowie (s.) **17.15** Świat według Kiepskich - Lolek (s.) **18.00** Pierwsza miłość **18.50** Wydarzenia **19.30** Samo życie **20.00** I kto tu rządzi? **20.30** Świat według Kiepskich - Koniec świata męskiego buta (s.) **21.00** Gra dla dwojga **21.55** Studio Lotto **23.00** Parcie na tarcie **1.00** Nagroda gwarantowana **2.00** Nocne randki **4.45** Music Spot.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Telewizyjny klub nie słyszących **9.30** Podróże po... **10.00** Wiadomości **10.05** Ludzie będą gadać (film USA) **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu **13.25** Ćwiczmy z TVC **13.40** Dom - to sztuka **14.05** Wędrująca kamera (s. dok.) **14.30** Sabotaż (mag.) **15.00** Wiadomości **15.05** Bananowe rybki **15.35** Hobby magazyn J. Bohdalowej **16.00** Zaczarowane przedszkole **16.30** Najlepszy gołąb (film) **16.45** Futuroskop **17.15** AZ-kwiz (teleturniej) **17.40** Testy, porady, reportaże **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości regionalne **18.15** Pod pokrywką (mag.) **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej 10 **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **19.55** Losowanie Sportki i Szansy **20.00** Bywalcy **21.05** List do Ciebie **22.00** Na tropie (mag. krym.) **22.25** Pokoje **22.55** Wiadomości, prognoza pogody, sport **23.05** Losowanie Sportki i Szansy **23.10** Musicblok **23.40** Losowanie Szczęśliwej 10 **23.45** Chłopaki w akcji **0.10** Moda – Ekstrawagancja – Maniera **0.30** Kinobox **1.00** Simpsonowie **1.20** AZ-kwiz.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.50** Panorama **8.30** Piękne zguby **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **11.25** AZ-kwiz **11.45** Żywe serce Europy **12.00** W kondycji (mag.) **12.20** Obiektyw (mag.) **12.50** Duchowa kuchnia **13.20** Po powierzchni **13.40** Śladami... **14.00** Fokus TVC24 **14.30** Kwiz dla dzieci **14.55** Tajemnice Toma Wizarda **15.10** Na ratunek życiu **15.30** Kwartet **15.55** Paul Klee **16.50** Współczesna architektura **17.05** Prymus **17.25** Port **18.00** Kosmopolis (mag.) **18.30** City Folk – Belgrad **19.00** Wiadomości w języku migowym **19.15** Angielski dla najmłodszych **19.35** Język hiszpański **19.30** Ćwiczmy z TVC **19.35** Simpsonowie (s. anim.) **20.00** Ten nasz czeski charakter **20.30** Problemy rodzinne **21.00** Wydarzenia, komentarze **21.30** Klub filmowy: Wzrok (film koprod.) **23.05** Dogrywka **23.35** Notes **0.20** Nocny klub filmowy: Zagubiony w La Mancha (film br.) **1.50** Babel.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.30** Hotel Hansson (s.) **9.25** Kiedy nadejdzie Wigilia (film niem.) **11.15** Ulica (s.) **12.35** Tequila i Bonetti w Rzymie (s.) **13.25** Lenssen i spółka (s.) **13.55** Ostry dyżur (s.) **14.45** Czarodziejki (s.) **15.40** Świat według Bundych (s.) **16.05** Agenci NCIS (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Kryminalne zagadki Miami (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Miejsce w życiu (s.) **21.15** Skazani na śmierć (s.) **22.10** Na własne oczy **23.05** Agenci NCIS (s.) **23.55** Prawo i bezprawie (s.) **0.35** Alias (s.).

■ PRIMA

6.35 Przygody Olivera Twista (s. anim.) **7.05** Malcolm w tarapatach (s.) **8.00** Szansa bez granic (pr. roz.) **8.45** Nie do wiary **9.35** Jesteś moim życiem (s.) **10.25** Krok za krokiem (s.) **11.15** Diagnoza morderstwo (s.) **12.10** Hercule Poirot (s.) **13.05** Lekarz z gór (s.) **14.00** Morderstwa w Kitzbühel (s.) **14.55** Renegat (s.) **15.45** Morderstwa w Midsomer (s.) **17.40** Wiadomości regionalne **17.45** Minuty regionu **18.00** Wiadomości, prognoza pogody **18.05** 5 kontra 5 (pr. roz.) **18.55** Wiadomości, sport **19.25** M.A.S.H. (s.) **20.00** Lotnisko (s.) **21.15** Guru (film USA) **23.35** Instynkt zabójcy (s.) **0.30** Kolejny przystanek (film USA) **1.50** Zapytaj o przyszłość.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie

…yczenia

Dnia 19. 12. 2007 obchodzi swój zacny jubileusz życiowy 70 lat

pan WŁADYSŁAW DŹWIGOŃ

z Suchej Górnej. Z tej okazji szczere życzenia zdrowia, szczęścia oraz błogosławieństwa Bożego do dalszych lat składają żona Maria, syn Dariusz, córka Renia z mężem oraz kochający wnuk Adamek. GL-749

…urodzin serdeczne życzenia dla kolegi

pana WŁADKA DŹWIGONIA

…ego zdrowia, świetnej kondycji, pogody du…pomyślności i ludzkiej życzliwości oraz trady…sta lat przesyłają Bizoniowie, Koziełowie i …owie. RK-231

…spomnienia

…niedziałek, dnia 17 grudnia 2007 obchodziła… lat

śp. HERMINA HERMANOWA

…ej Górnej, zaś 27 maja 2007 minęła 33. rocz…cy śmierci. O chwilę wspomnień i zadumy …ich tych, którzy Ją znali, kochali i szanowa… najbliższa rodzina. AD-182

…zmarli, o *których pamięć trwa*……

… 19. 12. 2007 obchodziłby 90. rocznicę urodzin … Kochany Mąż, Ojciec, Dziadek, Pradziadek, … Wujek

śp. JAN KOWALCZYK

…cia. O chwilę wspomnień proszą najbliżsi. GL-745

Dnia 18 grudnia mija 1. rocznica śmierci

śp. WANDY PROMNEJ

z Czeskiego Cieszyna. O chwilę wspomnień prosi najbliższa rodzina Promnych. GL-735

… 18 grudnia 2007 mija czternasta rocznica tra… śmierci naszego Drogiego

śp. inż. GUSTAWA MRÓZKA

…skiego Cieszyna. O chwilę wspomnień prosi … najbliżsi. AD-185

Dnia 19. 12. 2007 mija 25. rocznica śmierci

śp. KAROLA NOWAKA

z Pietwałdu. O chwilę wspomnień prosi Halina. GL-674

Kto w sercu żyje, nie umiera

Dnia 19 grudnia obchodziłby 85 lat nasz Ukochany Mąż, Brat, Ojciec, Dziadek i Pradziadek

śp. MUDr JÓZEF KRZYWOŃ

lekarz, społecznik i poeta z Czeskiego Cieszyna. Wszystkich, którzy Go znali, proszą o chwilę wspomnień, zadumy i modlitwy żona Anna oraz syn i córki z rodzinami. GL-764

Nekrologi

W głębokim żalu pogrążeni podajemy wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym smutną wiadomość, że dnia 14 grudnia 2007 zmarł w wieku 84 lat nasz Ukochany Ojciec, Przyjaciel, Teść, Dziadek, Brat, Szwagier i Wujek

śp. JAN MAŁYSZ

zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się 20. 12. 2007 o godz. 11.00 w kościele ewang. w Trzyńcu do krematorium. Zasmucona rodzina. AD-191

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 14 grudnia 2007 zmarła nasza Droga Matka, Teściowa, Babcia, Prababcia, Siostra i Ciocia

śp. ZOFIA WRONKOWA

z domu Karch, zamieszkała w Sibicy. Drogą Zmarłą pożegnamy w piątek 21 grudnia 2007 o godz. 14.30 z kościoła katolickiego w Sibicy do krematorium. AD-190

Wyrazy serdecznego współczucia z powodu zgonu

śp. JUDr. JÓZEFA MACURY

byłego prezesa MK PZKO Czeski Cieszyn – Osiedle **rodzinie** Zmarłego składają członkowie zarządu Koła. GL-786

Można odebrać »Zwrot«

CZ. CIESZYN (kor) – W sekretariacie ZG PZKO można już odebrać ostatni w tym roku numer miesięcznika „Zwrot". Do prenumeratorów powinien on dotrzeć jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia.

A co będzie można w nim przeczytać? Przede wszystkim „Raport" o zaolziańskim czytelnictwie, artykuł **Władysława Owczarzego** o szopce **Józefa Cieplika** oraz tekst o jubileuszach 100-lecia polskiego szkolnictwa w Rychwałdzie i polskiej szkoły w Boguminie. Bohaterką rubryki „Sylwetka miesiąca" jest tym razem **Krystyna Mruzek**, założycielka wielu znanych młodzieżowych kapel ludowych. Czytelników na pewno zaciekawi także komentarz prezesa Kongresu Polaków **Józefa Szymeczka** do raportu o Zaolziu, autorstwa dr. **Pawła Huta** z Warszawy.

Ceramiczny śmietnik

TRZYNIEC (hs) – W ramach kampanii poświęconej segregacji śmieci, organizowanej przez Województwo Morawsko-Śląskie oraz spółkę EKO-KOM, przyznano po raz trzeci nagrody konkursu „O śmietnik ceramiczny". Konkurs odbywa się w dwóch kategoriach – dla gmin do 4 tys. mieszkańców oraz dla tych powyżej 4. tys. I właśnie w drugiej kategorii zwyciężył Trzyniec. Przez dwa lata zajmował zaszczytne trzecie miejsce, obecnie zaś udało mu się wspiąć na miejsce pierwsze. Wszystko to dzięki zaangażowaniu mieszkańców i instytucji działających na terenie miasta, którym udało się posegregować w czasie od 1 października 2006 r. do 30 września 2007 r. średnio 22,5 kg papieru, 12 kg tworzyw sztucznych, 12,2 kg szkła oraz 0,38 kg kartonów do napoi na osobę.

W GALERII SZTUK PIĘKNYCH

O malarstwie edukacyjnie

OSTRAWA (mro) – Prześledzenie trendów w sztuce europejskiej od 1500 roku do 1800 roku przyświecało **Jiřemu Júzie** – kuratorowi eksponowanej właśnie w Galerii Sztuk Pięknych w Ostrawie wystawie edukacyjnej „Skarby starej sztuki". Na wystawie m.in. uczniowie szkół podstawowych i średnich, dla których to przygotowano specjalne programy edukacyjne, mogą podziwiać przenikanie się stylów od gotyckiego, przez renesansowy, po barokowy.

– *Najszerzej na wystawie zaprezentowaliśmy sztukę XVII i XVIII wieku, która jest odbiciem ówczesnych przemian społecznych i jest zapisem politycznych i religijnych wydarzeń* – stwierdził kurator. Wystawa dopełniona jest o informacje o autorach, stylach lub o ikonografii dzieł. Wystawa będzie otwarta do końca czerwca 2008 roku.

»Ginące piękno« w fotografii

OSTRAWA (mro) – „Ginące piękno" to nazwa konkursu fotograficznego ogłoszonego przez niezależną inicjatywę wspierającą dziedzictwo kulturowe nie tylko Górnego Śląska – „Trzygłowy smok", którego rozstrzygnięcie odbędzie się dziś o godz. 17 w Starym Ratuszu w Ostrawie (muzeum).

Organizatorzy, a wśród nich Katedra Architektury Wyższej Szkoły Górniczej – Uniwersytetu Technicznego w Ostrawie oraz „Stolik Polski", zachęcali młodych ludzi (w tym zaolziańskich uczestników konkursu z Polskiego Gimnazjum w Cz. Cieszynie) do fotografowania pereł architektury śląskiej okresu moderny. Na liście zabytkowych budynków znalazła się np. czeskocieszyńska poczta arch. Josefa Zdražila, czy gimnazjum przy ul. Frydeckiej arch. Jaroslava Frágnera, budynek karwińskiego uzdrowiska w Darkowie (Josefa Fňouka) oraz jabłonkowskie sanatorium pneumologiczne Miloša Lami, jak również wiele budynków w Ostrawie, Karniowie i Hulczynie.

…w teatrze

…POLSKA – CZ. CIESZYN: … i Małgorzata (18, godz. …

…ENTINA: Mistrz i Małgorzata (…odz. 18.00);

…CZESKA – CZ. CIESZYN: …wy (18, godz. 10.00).

…w kinach

…INA – **Centrum**: „Poslední …" (18, 19, godz. 17.45, 20.00); … Inwazja (18, 19, godz. 17.00, … **HAWIERZÓW – Centrum**: …l – Tajemnica talizmanu (18, …dz. 15.30); Ostatnia legia (18, …dz. 17.45); Once (18, 19, godz. … **TRZYNIEC – Kosmos**: Piraci …ów – Na końcu świata (18, …dz. 17.00); Once (18, 19, godz. …; Bajki (19, godz. 15.00); **Cie…-Piast**: Złoty kompas (18, 19, …5.30, 17.15, 19.30).

…na antenie

…NE WIADOMOŚCI: TVC 1, … wiadomości regionalne od godz. 18.00; TVC 2, sobota od godz. 7.00.

POLSKIE AUDYCJE: Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po–pt: 19.00, nie: 18.30.

Co w terenie

OLBRACHCICE – Zarząd MK PZKO zaprasza swych członków i sympatyków 21. 12. 2007 o godz. 17.00 do Domu PZKO na Tradycyjną Wigilijkę. Na spotkaniu występ chóru z kolędami, teatrzyk „Drops", wspólne śpiewanie i program nastrojowy.

BŁĘDOWICE – Klub Kobiet i Klub Seniora zapraszają na spotkanie 19. 12. o godz. 15.00 do Domu PZKO.

Koncerty

CZ. CIESZYN – Gimnazjum z polskim językiem nauczania zaprasza na koncert przedświąteczny 21. 12. o godz. 10.00 do kościoła ewangelickiego Na Niwach.

TRZYNIEC – Parafia Luterańskiego Kościoła Ewang. A. W. zaprasza na tradycyjny „Wieczór kolęd" 23. 12. o godz. 16.00. Wystąpią: GLORIA – chór ewangelicki ze Skoczowa i LUTHERAN CHORUS wraz z orkiestrą kameralną pod batutą Józefa Podoli.

BYSTRZYCA – Śląski Kościół Ewangelicki A. W. i Křesťanské společenství – Społeczność Chrześcijańska zapraszają na tradycyjny przedświąteczny „Wieczór kolęd" do miejscowego kościoła 23. 12. o godz. 16.00. Gościnnie wystąpi mieszany chór z Dzięgielowa i miejscowy chór żeński „Laudate".

Oferty

POSZUKUJĘ pani do pilnowania 4-letniego syna w poniedziałki po południu oraz wg uzgodnienia w Suchej Górnej. Wynagrodzenie do uzgodnienia. Kontakt: 602 417 883 po godzinie 17.00. GL-751

TAXI Trzyniec tel. 800 224 225 – aż 6 osób. GL-760

Co za Olzą

MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, Galeria Wystaw Czasowych, Cieszyn, ul. T. Regera 6: do 31. 1. wystawa „W Światło-Cieniu: twórczość Czesława Kuryatto".

KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, Cieszyn, ul. Mennicza 46: do 11. 1. wystawa „Źródła do dziejów Cieszyna". Wystawa czynna wt-pt: 8-18, so: 9-15.

WIEŻA PIASTOWSKA I ROTUNDA św. Mikołaja: czynna codziennie 9-16.

Wystawy

BIBLIOTEKA MIEJSKA CZ. CIESZYN SIBICA, Minigaleria „Na Płocie": do 25. 1. wystawa koniakowskich koronek „Delikatne białe piękno". Czynna w godz. otwarcia biblioteki.

BIBLIOTEKA REGIONALNA, Karwina, rynek Masaryka: do 31. 12. wystawa H. T. Głowackiej „Grafiki".

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW Hawierzów, Dělnická 14: do 31. 12. wystawa „Widokówki z świata mikro i makro". Czynna wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie**: stałe ekspozycje „Tradycje górnictwa w Cieszyńskiem" oraz „Czarodziejski świat tramwajów"; do 31. 12. wystawa „Drewniane kościoły w Cieszyńskiem". Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW w Karwinie, rynek Masaryka 10**: do 4. 5. wystawa „Z komnat zamkowych". Czynna wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW w Jabłonkowie, rynek Mariański 14**: wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy"; do 20. 5. wystawa historyczna „Beskidzka turystyka – 120 lat KČT". Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

Ogłoszenia do „Głosu Ludu" przyjmowane są w dni powszednie:
w godz. 8.30–15.30 w redakcji „Głosu Ludu" przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn;
w godz. 8.00–16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Strzelnicza 18, Czeski Cieszyn;
w godz. otwarcia w Odd. Literatury Pol. Biblioteki w Karwinie Frysztacie (przy rynku);
e-mail: ogloszenia@glosludu.cz

Głos
Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC w wydawnictwie POL-PRESS s.r.o. • Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny Beata Schönwald, schonwaldova@glosludu.cz • Zastępca redaktora naczelnego Jacek Sikora, sikora@glosludu.cz • Redaktor sportowy bittmar@glosludu.cz • Redaktorzy terenowi • chlupova@glosludu.cz • przyczko@glosludu.cz • radlowska@glosludu.cz • sikorova@glosludu.cz • Telefony: sekretariat, centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, e-mail: info@glosludu.cz • www.glosludu.cz • Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty • Dostawę prenumeratorom prowadzi spółka Mediaservis, s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské náměstí 12D, P.O. BOX 351, Brno 659 51 • Zamówienia – tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz • Reklamacje – tel.: 800 800 890 • Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. • Druk: Druk: Ringier Print CZ, a.s. Ostrava • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 585, nr indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

TV Polonia

WTOREK 18 GRUDNIA

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Domisie **9.00** Moliki książkowe, czyli - co czytać dziecku (mag.) **9.10** Magazyn Medyczny **9.25** Rok w ogrodzie **9.45** Mieszkać w Europie (rep.) **10.05** Dziękuję za wypowiedź - koncert zespołu Raz Dwa Trzy **10.30** Niezwykli - Ale zbaw nas ode złego (rep.) **10.45** Ja wam pokażę! (s.) **11.30** Plebania (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.35** Pamiętaj o mnie **12.45** Sportowy tydzień **13.15** Warto kochać (s.) **14.00** Forum **14.45** Nowa Tradycja - „Kwadrofonik" **15.00** Rozmowy na temat... **15.10** Absurdalny kabaret (rep.) **15.35** Podróżnik **15.55** Zwierzowiec **16.10** Magazyn Medyczny **16.25** Rok w ogrodzie **16.45** Moliki książkowe, czyli - co czytać dziecku (mag.) **17.00** Teleexpress **17.15** Domisie **17.40** Cała naprzód (mag.) **18.00** Poczta polowa Dwójki **18.25** Polska z bocznej drogi **18.40** Pamiętaj o mnie **18.50** Plebania (s.) **19.15** Reksio **19.30** Wiadomości **20.10** Klan (s.) **20.35** Polska racja **21.05** Kopciuszek (s.) **21.30** Wyjechani (dok.) **22.00** Warto rozmawiać **23.05** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.30** Panorama **23.55** Rok w ogrodzie **0.15** Poczta polowa Dwójki **0.40** Pamiętaj o mnie **0.50** Plebania (s.) **1.15** Reksio **1.30** Wiadomości **2.00** Klan (s.) **2.25** Polska racja **2.55** Kopciuszek (s.) **3.20** Wyjechani (dok.) **3.45** Warto rozmawiać.

ŚRODA 19 GRUDNIA

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Domowe przedszkole **9.00** Leśnym tropem (rep.) **9.20** Poczta polowa Dwójki **9.40** Szansa na Sukces **10.45** Z archiwum IPN (mag.) **11.10** S. O. S. Dzieciom! (dok.) **11.30** Plebania (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.35** Pamiętaj o mnie **12.45** Polska racja **13.15** Kopciuszek (s.) **13.40** Wyjechani (dok.) **14.05** Duże dzieci **14.50** Haydamaky **15.15** Magazyn Ekspresu Reporterów **15.40** Łączy nas Polska **15.55** Kuchnia z Okrasą - Wigilijne **16.15** Laboratorium XXI wieku (mag.) **16.35** Leśnym tropem (rep.) **17.00** Teleexpress **17.15** Domowe przedszkole **17.45** Zbliżenia **18.15** S. O. S. Dzieciom! (dok.) **18.35** Pamiętaj o mnie **18.50** Plebania (s.) **19.15** Paczka znad Kangurkowego Potoku **19.30** Wiadomości **20.10** Klan (s.) **20.35** Wieści Polonijne **21.05** Egzamin z życia (s.) **21.55** Ciągle to widzę... (rep.) **22.20** Biznes z gwarancją (mag.) **22.40** Errata do biografii - Ireneusz Iredyński **23.05** Anna Dymna - spotkajmy się **23.30** Panorama **23.50** Misja specjalna (mag.) **0.20** S. O. S. Dzieciom! (dok.) **0.40** Pamiętaj o mnie **0.50** Plebania (s.) **1.15** Paczka znad Kangurkowego Potoku **1.30** Wiadomości **2.00** Klan (s.) **2.25** Wieści Polonijne **2.55** Egzamin z życia (s.) **3.40** Ciągle to widzę... (rep.) **4.05** Zbliżenia.

CZWARTEK 20 GRUDNIA

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Budzik **9.00** Raj (mag.) **9.25** Zbliżenia **9.50** Wideoteka dorosłego człowieka **10.30** Wyjeżdżam - zostaję? (rep.) **10.50** Wielkie sprzątanie **11.10** Zaproszenie - Bursztyn, miód i Rzymianie **11.30** Plebania (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.35** Pamiętaj o mnie **12.45** Wieści Polonijne **13.15** Egzamin z życia (s.) **14.00** Errata do biografii - Ireneusz Iredyński **14.25** Biznes z gwarancją (mag.) **14.45** Ciągle to widzę... (rep.) **15.15** Misja specjalna (mag.) **15.40** Anna Dymna - spotkajmy się **16.00** Siła z natury (mag.) **16.15** O władzy (rep.) **16.30** Raj (mag.) **17.00** Teleexpress **17.15** Budzik **17.45** Wyjeżdżam - zostaję? (rep.) **18.05** Było, nie minęło **18.35** Pamiętaj o mnie **18.50** Plebania (s.) **19.15** Kasztaniaki **19.30** Wiadomości **20.10** Klan (s.) **20.35** Z daleka, a z bliska **21.20** Teatr przypomnień - Kobra - Samolot do Londynu **22.20** Zbudujemy socjalizm (dok.) **23.10** Niezwykli - Ale zbaw nas ode złego (rep.) **23.30** Panorama **23.50** Raj (mag.) **0.15** Wyjeżdżam - zostaję? (rep.) **0.35** Pamiętaj o mnie **0.50** Plebania (s.) **1.15** Kasztaniaki **1.30** Wiadomości **2.00** Klan (s.) **2.25** Z daleka, a z bliska **3.05** Kobra - Samolot do Londynu.

PIĄTEK 21 GRUDNIA

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Bajkonurrr, czyli w świecie książek dla dzieci (mag.) **8.45** Kuchcikowo - gotowanie na ekranie **9.00** Plecak pełen przygód (s.) **9.20** Pół wieku w galopie (rep.) **9.40** Było, nie minęło **10.05** Reportaż **10.25** Bzik kulturalny (mag.) **10.50** Z daleka, a z bliska **11.30** Plebania (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.35** Pamiętaj o mnie **12.45** Polska na weekend **13.10** Hity satelity **13.25** Teatr przypomnień - Kobra - Samolot do Londynu **14.25** Reportaż **14.55** Zbudujemy socjalizm (dok.) **15.45** Polska z bocznej drogi **16.00** Ulice Kultury (mag.) **16.10** Filmowa Encyklopedia Łodzi i okolic (rep.) **16.30** Wojciech Cejrowski - boso przez świat (rep.) **17.00** Teleexpress **17.15** Bajkonurrr, czyli w świecie książek dla dzieci (mag.) **17.25** Kuchcikowo - gotowanie na ekranie **17.40** Pół wieku w galopie (rep.) **18.00** Polska na weekend **18.25** Hity satelity **18.40** Pamiętaj o mnie **18.50** Plebania (s.) **19.15** Miś Kudłatek **19.30** Wiadomości **20.10** Klan (s.) **20.35** Na dobre i na złe (s.) **21.25** Porozmawiaj z Haliną **22.00** Kino Sąsiadów - Ciemnoniebieski świat (dramat wojenny) **23.50** Panorama **0.15** Polska na weekend **0.40** Pamiętaj o mnie **0.55** Plebania (s.) **1.15** Miś Kudłatek **1.30** Wiadomości **2.00** Klan (s.) **2.25** Na dobre i na złe (s.) **3.20** Porozmawiaj z Haliną **3.50** Hity satelity.

SOBOTA 22 GRUDNIA

6.00 Plebania (s.) **8.00** Dla niesłyszących - Echa Panoramy **8.35** Porozmawiaj z Haliną **9.05** Mama - nic (s.) **9.30** Zwierzowiec **9.45** Wojciech Cejrowski - boso przez świat (rep.) **10.10** Duże dzieci **11.00** Złotopolscy (s.) **11.25** Pamiętaj o mnie **11.35** Opowieści wiatru i morza (mag.) **12.00** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza **12.30** Codzienna 2 m 3 (s.) **13.00** Wiadomości **13.10** Na dobre i na złe (s.) **14.00** Dziękujemy za solidarność **14.10** Dzika Polska (dok.) **14.40** Made in Poland **15.05** Kłusownik (s.) **16.00** Śniadanie na podwieczorek **17.00** Teleexpress **17.15** Nie tylko o... **17.25** Pamiętaj o mnie **17.35** Polskie ślady w Bułgarii (rep.) **18.00** Bzik kulturalny (mag.) **18.30** M jak miłość (s.) **19.15** Milusiaki **19.30** Wiadomości **20.10** Ja wam pokażę! (s.) **20.55** Złota sobota **21.45** Kieślowski w kinie - Krótki film o miłości **23.10** Reportaż **23.40** Duże dzieci **0.30** M jak miłość (s.) **1.10** Milusiaki **1.30** Wiadomości **2.00** Ja wam pokażę! (s.) **2.45** Polskie ślady w Bułgarii **3.15** Codzienna 2 m 3 (s.) **3.45** Pamiętaj o mnie **3.55** Złotopolscy (s.).

NIEDZIELA 23 GRUDNIA

6.00 Klan (s.) **8.00** Śniadanie na podwieczorek **8.55** M jak miłość (s.) **9.40** Ziarno (mag.) **10.05** Bajkonurrr, czyli w świecie książek dla dzieci **10.15** Zima w Wiklinowej Zatoce **10.30** Podróżnik **10.50** Złotopolscy (s.) **11.15** Pamiętaj o mnie **11.30** Zacisze gwiazd **12.00** Anioł Pański **12.20** Tarsycja (dok.) **12.45** Rozmowy na temat... **13.00** Transmisja Mszy Świętej **14.05** U fryzjera (s.) **14.55** Smaki polskie (mag.) **15.05** Tradycja - Koncert finałowy IV Festiwalu Kultury Żydowskiej Warszawa Singera **15.45** Na paryskim bruku (dok.) **16.35** Zaproszenie **17.00** Teleexpress **17.15** Rozmowy na temat... **17.25** Pamiętaj o mnie **17.40** Szansa na Sukces **18.30** M jak miłość (s.) **19.15** Noddy **19.30** Wiadomości **20.10** Tajemnica twierdzy szyfrów (s.) **21.00** Wideoteka dorosłego człowieka **21.45** Szkoda gadać **22.10** Czas dla kibica **23.45** Dzień jak co dzień (rep.) **24.00** M jak miłość (s.) **0.45** Ziarno (mag.) **1.15** Noddy **1.30** Wiadomości **2.00** Tajemnica twierdzy szyfrów (s.) **2.45** Zaproszenie **3.05** U fryzjera (s.) **3.55** Pamiętaj o mnie **4.05** Złotopolscy (s.) **4.30** Dziękujemy za solidarność **4.40** Na paryskim bruku (dok.).

PONIEDZIAŁEK 24 GRUDNIA

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Zygzaki **8.40** My Wy Oni (mag.) **9.05** Szkoda gadać **9.30** Gwiazdy na Święta **9.40** Kłusownik (s.) **10.40** Na paryskim bruku (dok.) **11.30** Plebania (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.35** Pamiętaj o mnie **12.45** Polskie ślady w Bułgarii (rep.) **13.15** M jak miłość (s.) **14.00** Gwiazdy na Święta **14.10** Tajemnica twierdzy szyfrów (s.) **14.55** Gwiazdy na Święta **15.00** Spełnić choć jedno marzenie **15.45** Dzień jak co dzień (rep.) **15.55** Program rozrywkowy **16.25** Wieczór Trzeciego Króla **17.00** Teleexpress **17.15** Wieczór kolęd **18.00** Dokument **18.20** Pamiętaj o mnie **18.30** Gwiazdy na Święta **18.35** Plebania (s.) **19.00** Stąd do Ratuszowej Wieży **19.30** Wiadomości **19.55** Orędzie wigilijne Prymasa Polski **20.05** Klan (s.) **20.25** Kolędy z Karolina **20.45** Reportaż **21.05** Sami swoi **22.30** Program rozrywkowy **23.25** Plebania (s.) **23.50** Transmisja Papieskiej Pasterki z Bazyliki Świętego Piotra w Watykanie **1.35** Stąd do Ratuszowej Wieży **2.05** Wiadomości **2.27** Orędzie wigilijne Prymasa Polski - ks. kard. Józefa Glempa **2.35** Klan (s.) **3.00** Pamiętaj o mnie **3.10** Sami swoi **4.30** Wieczór kolęd.

Wydarzenia Sportowe

WEEKEND NA LODOWISKACH: KARWINA CZERWONĄ LATARNIĄ II LIGI

Hawierzów znów bliżej playoffs

I LIGA

HAVLÍČKŮV BROD – HAWIERZÓW 1:2 (1:1, 0:0, 0:1). Bramki: 8. Třetina – 13. Zdráhal, 53. Klimeš. Sędziował Šindler. Kary 6:10, wykorzystane 0:1. W. 1250. **HAWIERZÓW:** Valent – Klimeš, Peštuka, Lašek, Staněk, Huhto, Novák – Mikšan, Zdráhal, Škoda, Rozum, Sochorek, Daneček, Velecký, Vala, Hulva, Seman, Maruna, Niec.

Oba zespoły rozkręcały się powoli. Jako pierwsi uderzyli gospodarze. Třetina umiejętnie zmienił kierunek lotu krążka po strzale Stromka i bramkarz Valent nie zdążył zareagować – 1:0. Pantery wyrównały w 13. minucie, podczas przewagi liczebnej gospodarzy. Przy bandzie stracił krążek Čermák, „gumę" przechwycił Zdráhal i bez zastanowienia wystrzelił na bramkę gospodarzy – 1:1. Bramkarz Suchan oblał się zaś rumieńcem wstydu, strzał hawierzowskiego kapitana był bowiem do obrony. W bezbramkowej drugiej tercji dominowały defensywy. Z minimum okazji na uwagę zasługuje szansa Šulca, po której Valencie w sukurs przyszedł słupek. Z kolei Daneček w dobrej pozycji trafił zaledwie w parkany Suchana. Trzecia tercja była najsłabszą partią meczu. Hokeiści bez ładu i składu naganiali się po lodowisku. Losy meczu wziął w swoje ręce obrońca Klimeš, który w 53. minucie w przewadze 5 na 3 „bombą" spod niebieskiej linii nie dał szans Suchanowi, zapewniając Panterom komplet punktów. W nerwowej końcówce meczu pomylił się doświadczony skądinąd sędzia Šindler, który przeoczył błędną zmianę po stronie Hawierzowa i powinien był dać gospodarzom szansę gry w przewadze liczebnej.

Tabela gr. wschodniej

1. K. Brno	30	61	102:68
2. S. Ostrawa	30	52	102:72
3. Ołomuniec	30	50	93:83
4. Hawierzów	30	42	92:97
5. Trzebicz	30	36	71:95
6. Jihlawa	30	35	79:110
7. Prościejów	30	23	73:115
8. Szumperk	30	19	61:122

JUTRO: Hawierzów – Prościejów (17.30).

II LIGA

Orłowa – Szternberk 6:5 (0:1, 3:3, 3:1), bramki: 23. i 28. Šedivý, 34. i 59. Stránský, 48. i 51. Tomášek – 13. i 37. Hradecký, 35. Klimovič, 39. Kohút, 60. Fiala; **Wałaskie Międzyrzecze – Karwina 9:1 (4:0, 2:1, 3:0)**, bramki: 2. i 56. Tesařík, 8. i 31. Martiník, 10. Kratěna, 14. Ašer, 40. Tatarčík, 47. Matějný, 49. Zrník – 35. Hublík.

Tabela gr. wschodniej

1. Hodonin	21	48	71:45
2. N. Jiczyn	20	41	78:47
3. Przerów	20	38	65:49
4. Blansko	21	36	63:50
5. T. Brno	19	32	69:59
6. W. Międzyrz.	20	31	76:60
7. Szternberk	20	27	65:71
8. Orłowa	20	27	61:68
9. Opawa	19	24	56:66
10. Kromierzyż	21	18	61:80
11. Uniczów	20	16	49:83
12. Karwina	19	16	40:75

JUTRO: Karwina – Blansko, Przerów – Orłowa (18.00).

JANUSZ BITTMAR

JUTRO HC TRZYNIEC – HC PARDUBICE

Ekstraliga powraca

Po dziesięciodniowej przerwie rozgrywki wznawia ekstraliga hokeja na lodzie. Jutro można się wybrać do trzynieckiej Werk Areny, gdzie w meczu 30. kolejki Trzyniec podejmuje Pardubice. Gospodarze w tabeli zajmują siódmą pozycję, Pardubice plasują się o cztery oczka niżej. W barwach Trzyńca pojawi się nowy nabytek drużyny, 30-letni słowacki napastnik Peter Barinka, który pod Jaworowy przenosi się ze Zlina. W kadrze Stalowników zabraknie innego słowackiego napastnika. Z klubem pożegnał się bowiem Roman Tomas, Słowak do końca sezonu wypożyczony został do Litwinowa.

Jutrzejszy mecz w Werk Arenie rozpoczyna się o godz. 17.00. **(jb)**

ME NA KRÓTKIM BASENIE W DEBRECZYNIE

Udany występ polskich pływaków

Z ośmioma medalami wrócili do kraju polscy pływacy z mistrzostw Europy na krótkim basenie w Debreczynie. Polacy zdobyli trzy złote, trzy srebrne i dwa brązowe medale, zajmując w klasyfikacji turnieju szóste miejsce.

Nie zawiedli mistrzowie – Paweł Korzeniowski, Otylia Jędrzejczak i Mateusz Sawrymowicz. Zabrakło jednak spektakularnego sukcesu mniej utytułowanych zawodników. Do Polski z trzema medalami wrócił **Paweł Korzeniowski**. Polak triumfował na 400 m stylem dowolnym (pierwsze złoto w kraulu), zdobył srebro na 200 m stylem motylkowym i brąz na 200 m stylem dowolnym. Oznacza to, że stawał na podium w każdym swoim starcie. Sam pływak jest rozczarowany tylko występem w motylku, nie obronił bowiem złotego medalu z Helsinek. Dobrą formę potwierdziła na Węgrzech **Otylia Jędrzejczak**. Zawodniczka w znakomitym stylu pobiła rekord świata na 200 m stylem motylkowym, a także po raz pierwszy w karierze zdobyła na krótkim pływalni medal na 100 m motylkiem. Klasą dla siebie był **Mateusz Sawrymowicz**. Do Debreczyna nie przyjechali Rosjanin Jurij Prilukow oraz Brytyjczyk David Davis i w tej sytuacji na 1500 metrów stylem dowolnym mistrz świata z Melbourne płynął właściwie sam i bez trudu sięgnął po złoty medal. Dodatkowo o prawie cztery sekundy pobił rekord kraju. Udanie zaprezentował się również **Katarzyna Baranowska**. Zdobyła srebrny medal na 200 m stylem zmiennym i była czwarta na 400 m stylem zmiennym. W obu występach poprawiała własne rekordy Polski. Ze srebrnym medalem do kraju wróciła także specjalistka od pływania na krótkim basenie – **Aleksandra Urbańczyk**, która była druga na 100 m stylem zmiennym i poprawiła swój rekord kraju. **(jb, PAP)**

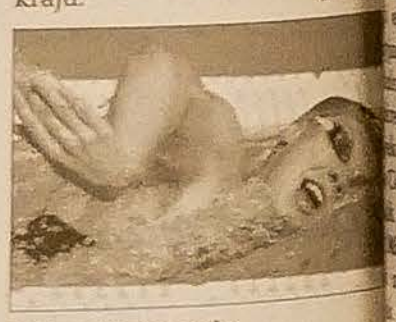

Mateusz Sawrymowicz

Sport Polski

● **ROZCZAROWANIE W OBOZIE POLSKICH SKOCZKÓW.** Rozczarowani wynikami prowadzonej przez siebie drużyny trenerzy polskich skoczków narciarskich modyfikują plan treningów. Dziś kadra wyjeżdża do Ramsau, gdzie Adam Małysz i jego koledzy będą ćwiczyć na małej skoczni. – *Zmieniamy obiekt, by poćwiczyć technikę* – mówi **Łukasz Kruczek**, drugi trener polskiej kadry. – *Wydaje się, że Adam znalazł rozwiązanie tego problemu ze złym kierunkiem wybicia. Pozycja dojazdowa została skorygowana. Potrzeba czasu, bo ze skoku na skok nie da się poprawić całości* – mówi Kruczek. Polacy słabo spisali się podczas czwartkowych i piątkowych zawodów w Villach. Najlepszy z Polaków, Adam Małysz, był w piątek dziewiąty. W klasyfikacji generalnej PŚ prowadzi Austriak Thomas Morgenstern. **(jb, PAP)**

EKSTRALIGA PIŁKARZY RĘCZNYCH

Banik przezimuje na 2. miejscu

Piłkarze ręczni Banika Karwina w ostatnim tegorocznym meczu uporali się na wyjeździe z Jičínem i przed przerwą zimową usadowili się na drugim miejscu w tabeli, tuż za prowadzącym Zubrzi. Ekstraliga ponownie rusza dopiero w lutym 2008. Banik rozpocznie 3 lutego od domowego spotkania z Pilznem. W połowie stycznia w Norwegii odbędą się mistrzostwa Europy, w których wystartują m.in. reprezentacje RC i Polski.

JIČÍN – KARWINA 21:33 (10:14). Karwina: Marjanovič, Mrkva - Bednařík, Kuzo 4/3, Pavlíček, Kieliba 6, Heinz 5, Indjič 2, Faith 13, Šulc, Vala, Mrózek, Farkašovský, Plšek 3.

Pierwszoplanowymi postaciami meczu po stronie Karwiny byli Faith i Kieliba. Polski rozgrywający Robert Kieliba aż sześciokrotnie wpisał się na listę strzelców. Polaka przyćmił jednak Jan Faith, zdobywca 13 bramek. Wokół tej dwójki kręciła się w zasadzie cała ofensywna gra Banika. Gospodarze wytrzymali z siłami tylko przez pierwszą połowę, w drugiej odsłonie Karwina przejęła zdecydowaną inicjatywę. Wydarzenia na parkiecie przypominały miejscami zabawę w kotka i myszkę.

Tabela

1. Zubrzi	16	29	518:415
2. Karwina	16	26	505:365
3. Preszów	16	26	583:459
4. Lowosice	16	25	437:404
5. Dukla	16	23	494:436
6. Pilzno	15	15	398:417
7. Jičín	15	13	372:390
8. Hranice	16	13	437:457
9. F-M	16	13	441:472
10. Koprzywnica	15	10	378:433
11. Trzeboń	16	6	401:500
12. Hustopecze	15	3	385:464
13. Bystrzyca p. H.	16	2	374:511

(jb)